

Wolfgang Klaue (Pazneht) byl jedním z bohatých sedláků v Českých Petrovicích. Měl pole a louky roztroušeny po celém katastru obce, jak se rod ženil, vdával, soudil a kupoval. V té době byly nejcennější pozemky pro sedláka Paznehta u zemské hranice nahoře nad Petrovicemi. Byl to takový úzký pruh mezi hranicí a silnicí, ale nesl peníze jako žádný jiný.

Wolfgang se do Čech přistěhoval za manželkou, narodil se v Rothflössel, kde rod Paznehtů měl léta dědičný statek a kde zůstal hospodařit starší bratr Hugo. Obě rodiny se často navštěvovaly, vždyť od sebe bratříčci nebydlí ani kilometr, samozřejmě nechodili s prázdnou. Vždy přinesli do domácnosti co bylo na druhé straně levnější, i té soli si nanosili z Německa a to vydělali na metraku jen třicet korun. Sestra Wolfgangovy ženy se provdala do Kyšperka za strojvedoucího na dráze, to se to rozváželo pašované zboží do celých Čech za peníze České dráhy a odbyt byl výborný.

Rodina Paznehtova měla jediného synka, Sepp se jmenoval a rozumu moc nepobral, zlí jazykové tvrdily, že by mohl dělat ministra jak byl blbý, ale byl poslušný. Docházku vesnické školy ukončil před čtyřmi roky a nyní pracoval s rodiči na poli, ale ponejvíce se zabýval pasením dobytka. Ráno vyhnal krávy na pastvu k hranicím a buď celý den s nimi přecházel z místa na místo, nebo je uvázal a šel pracovat na pole. Jindy, když na druhé straně pásli jeho bratřenci, tak si k nim šel popovídat. Taky se stalo, a to dost často, že jedna kráva se připojila ke stádu bratřenců a kráva jedna pitomá potom domů nechtěla, emigrovala raději do Hugovy stáje. To potom v neděli navštívil Hugo bratra v Čechách a předal mu 2400 Korun. Ty čtyři stovky, co byl jeho podíl nechal doma. Nezbylo Wolfgangovi nežli čtyři stovky taky strčit do šuplíku a s dvěma tisíci se vypravit koupit krávu novou. A kolikrát neutratil ani celé dva tisíce. Proto byla louka u hranic tak výnosná.

Později to zkoušeli i se selaty, ta padesátka nestála pomalu za tu práci co se selaty byla. Samozřejmě začala kvičet přímo na hranicích a slyšet je bylo pěkně daleko. Aby se cesty vyplatily nosili i boty. Na nohou je nosili, nové, pěkné, cestou do Německa a zpátky přišli bosí. Sepp to proběhl někdy i pětkrát za den a za pár bot bylo na druhé straně i o sto korun více nežli tady.

Uhodila parna, každý kdo mohl se před sluncem schovával do stínu. Ani v noci nešlo spát, domy jsou vyhráté jako pec. Vyšel dozorce Fogl ze strážnice, nevyspalý, mrzutý, kdyby alespoň šel na Čihák. Tam v lese by byl ve stínu, podle Orlice je tam taky chladněji, ale nad Lichkovem toho stínu moc není a studánka žádná. Tohle léto pomýšlel taky na ženění, chtělo by to nějaké peníze, domeček koupit, na zahradě něco vypěstovat, pak by i služné stačilo. Nad Petrovicemi potká Seppa. No prosím, takový blbec a svěří mu pět krav, to je deset tisíc, za to by i domeček byl, sice starší a maličký, ale byl. Horko k padnutí a ještě fagan má gumáky, úplně nové a pařit se v nich bude celý den. Na tý jejich louce taky žádný stín není, ale alespoň tam pramení Červený potok. Zajde na Zadní hraniční vrch a lehne do stínu lesíka. Probudil se skoro k večeru, půjdu pomalu, myslí si, akorát mi to uběhne. Schází k Petrovicím a znovu potká Seppa. Domeček, malý domeček jde do stáje, ale sakra, nějak se zmenšil, je ho jen za osm tisíc. To odvedl krávu asi domů a taky si tam nechat ty hrozný gumáky. Taky ty boty shodím rád. Předešel domeček a vleče se na strážnici.

V noci zase hic, spát se nedalo a myšlenky všelijaké. Ve čtyři ráno přišla bouřka a s ní se ochladilo. Ráno Fogl šel na hlídku znova nad Lichkov a znovu potká Seppa. Jak žene čtyři krávy a Sepp jde bos. Sakra, ty gumáky by se dnes hodily, všude mokro, drobně mží a blbec bez bot. Kde je nechal?

Najednou to Foglovi došlo. Gumáky, nový, na hranici, o krávu míň, to je ono, jsou v Rothflössel. Jen přišel z hlídky podává hlášení Beránkovi.

"No Fogl, jestli je to pravda, tak se zasadím o vaše povýšení. Léta na to máte, ženit se chcete, myslím, že by se vám to hodilo. Jestli ten Pazneht pašuje a k tomu nám doslova za zadkem, potěš pámbu, to by jsme si asi užili hodně posměchu. Pozorovat a pozorovat."

Nalinkoval papír, nadepsal kolonky, ráno, večer, poznámka, svolal mužstvo a udělal pokyny. Od té doby pozorovali Seppa i celou rodinu a zapisovali, ráno 4 krávy, boty. Večer 4 krávy, bos. Za čtyři dny 5 krav, boty. Večer 4 krávy a bez bot, bylo to jasné.

Za týden opět Sepp vede krav pět a za ním jdou pokradmu financi. Pozorují ho z úkrytu celý den, bratřenci pasou na druhé straně. Teprve k večeru převedli krávu do svého stáda. Honem k nim financi doběhli a začalo dohadování.

"To je naše kráva, jenom se zatoulala za hranice." tvrdí bratřenci. Sepp nic neříká, jeho rozum na to nestačí. Beránek na ně jde zostra.

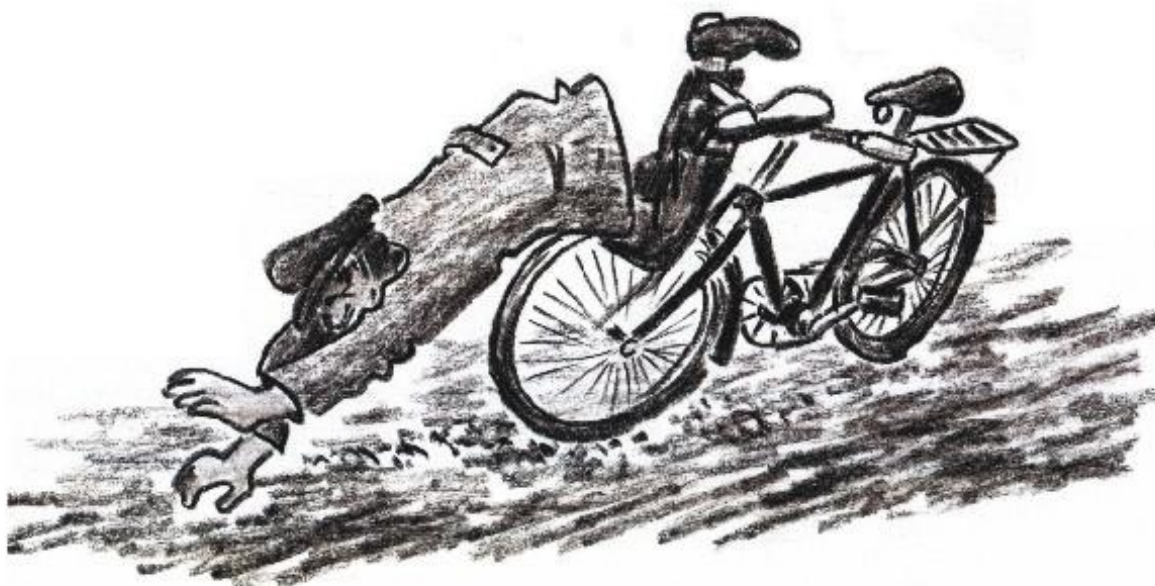
"My to máme všechno vyfoceno, jak jde Sepp s pěti kravama, jak se tady celý den pasou, jak ji převádíte, fotky budou jako důkaz stačit." Přicházejí němečtí financi a tak dohadování pokračuje. Fogl si najednou vzpomene.

"Pane Beránek, ať krávu postaví na hranici, ta si sama půjde domů ke svému

stádu."

Taky šla, do Čech, nebylo co řešit. Němečtí financí odešli do Rothflössel k Hugovi, Beránek pro posilu na strážnici a potom k Wolfgangovi na statek. Prohlídka byla podrobná a nesla ovoce. Našli toho hodně, českého i německého zboží, jako v koloniále to vypadalo na statku u Wolfganga Klaue, tak si věřili, že to ani schované neměli. Jenom cukerinu měl doma více než padesát kilo.

Zasadil se Beránek za brzké povýšení a kolegové se zřekli odměny. Bývalo tehdy zvykem, že se všichni financí o odměnu za zabavený cukerin dělili stejným dílem. Taková odměna bývala ponejvíce ve výši okolo 20%. Přenechali rádi celou částku Foglovi jako svatební dar, nebylo to sice na domeček celý, ale každá koruna dobrá.

Starý Birke, občas když zaspal, jezdil do Mladkova na kole a jezdil skoro deně. Rychle nejezdil, bál se pádů, neboť jeho jediný přítel alkohol mu nohy podrážel často. Když se opil na kolo nesedl nikdy, zato v opilosti měl pak v kole svého druhého přítele. Na své dlouhé opilecké pouti z Mladkova do Německých Petrovic se o něj opíral, vykládal mu své trable, hádal se s ním, ale věrný přítel bicykl mu nikdy neodporoval a dosud nikdy jej nezradil. Jinak tomu bylo jednoho úterního rána začátkem června. To přítel vypustil duši. Kdo ví co bylo dřív, zda puklá duše a potom náraz do kamení, či naopak, ale následky katastrofy byly hrozné. Birke potlučený a žíznivý, kolo poněkud pomačkané, zaplať Bůh, že oba kdosi dopravil domů.

Róza opravovala tatíka a Vínček kolo. Duši musel vyhodit, blatník vyklepal a dlouho přemýšlel nad prasklým perem, které vracelo přední brzdu. Pracně provrtal pero, přiložil kus plechu a přinýtoval. Výsledek byl sice pěkný, ale nefunkční, zato to pěkně skřípalo. Sedí Vínček, přemýšlí čím pero nahradit a v

ruce skřípe perem. Potom duši nastříhá na kroužky, přetáhne přes řidítka i páku brzdy a oprava je hotová. Nakonec si perem ještě parkrát zaskřípe, pomyslí si, je to jako cvrček a hodí ten krám do kopřiv.

K večeru s Rózou zašli za tatínkem, Vincek vedl opravené kolo a Róza mu nesla večeri, ale dědek toužil po kořalce, doma nic neměl a Vincek taky ne.

"Já vám pro trochu skočím." uklidňuje Birkeho a přemýšlí kam. Za Braunerem, stejně s ním potřebuju mluvit a tam je ten chlast levnější, vezmu taky trochu cukerínu, ať se to vyplatí.

Za dvě hodiny již jde nazpátek, uši našpicované a poslouchá zvuky noci. Tady ptáka písk, támhle bekl srnec, jinde houkne sova. Ještě cvrček aby se přidal a bude léto, a ten cvrček mu v hlavě tak cvrkal, že málem do financů vrazil. Cvrček cvrkal i celou noc, ale jen ve Vinckově hlavě.

Ráno, jen slunce vykouklo nad králickým klášterem, už hledá v kopřivách odhozené perko. Našel, přizpůsobil a v noci honil Rózu s perem po zahradě. Musela cvrkat tu rychle, tu pomalu, zblízka, z dálky. Pár dní ještě zkoušel různé varianty až byl spokojen. Potom začali s Rózou zkoušet znovu. Chodili po lukách, Róza vepředu a jak napočítala čtyřicet kroků, cvak, cvak. Zase čtyřicet kroků a cvakcvak. Dobrý to bylo, slyšitelnost cvrkání tak osmdesát kroků, ale muselo se cvakat rychle.

Generálka byla prvního července. Stavili se u Adolfa Birke ve Steinbachu, to byl bratr Hanse Birkeho, kvůli alibi. Potom u Braunera nakoupili a vrátili se nejkratší cestou bez jakýchkoli potíží domů. Za dva dni šli znovu, Vincek nesl pořádný pytel a do tajných signálů se jim začali plést opravdivý cvrčci. Zdokonalili při následujících cestách ještě signalizaci a Vincek usoudil, že systém je dobrý a může se začít naostro.

Svolal partu, Róza chodila jako špice a nosili ve velkém, Brauner se sice kroutil, že nestačí přivázet, chlapi taky reptali, ale Vincek stál na svém.

"Chlapi, tahle sezóna bude krátká, do konce září a pak si spěte, dokud to jde tak nosíme." Nosili. Vincek sáhl na úspory, Brauner dal i na dluh.

Konec září se ohlásil dešti, příroda se začala ukládat k zimnímu spánku a Vincek řekl dost. Ustalo noční chození a nastala dení práce s distribucí. Stodola v Helvíkovicích, která jim sloužila jako sklad, se počala vyprazdňovat, dluhy byly splaceny a před vánočními rozdělil výnos letní práce. Byly to bohaté a radostné svátky vánoční.

O úspěchu Vinckovu se dozvěděli i hedečtí pašeráci. Přes zimu vyrobili několik cvrčků z různého materiálu a různé kvality. Jen slezl sníh a trochu oschla zem začali chodit s pašem.

Končil květen, tráva už byla vysoká na první kosení, sluníčko připalovalo a Beránek šel na kontrolu svých podřízených. Ve dne obhlédl směr na Čihák a v noci druhou stranu. Byl skoro na Zadním hraničním vrchu u lesíka a kouká, jak

měsíc ozářil klášter nad Králíkama. První zavržení cvrčka nevnímal, druhé jej udivilo.

"No, no, ty začínáš nějak brzo, jindy začneš v červenci, to sis letos přivstal, taky ti to nějak nejde, počkej si a nauč se to."

Třetí cvrkání už byl docela blízko, sotva doznělo, přes hranici jde chlap a chvíli na to od chlapa cvrkání. Stojí Beránek, kouká, chlap ujde opět několik kroků a zacvrkání. Už se chtěl za ním rozběhnout, když se na hranici objeví celý řetěz postav obtížených batohy a jdou za tím prvním. Pašeráci, ale co teď, nic. Stojí tu sám s ubohou pistolkou a deset chlapů jako hory by měl zastavit?

Vrátí se zpátky a oznámí všemu mužstvu na co narazil.

"Nezasahovat, čekat, pozorovat, poslouchat." Omezil dení pochůzky a koho mohl poslal v noci nad Lichkov. Mužstvo mělo lehára, proleželo celé noce. Po dvou týdnech leží u Oppova lesíka Zajíc, jeho citlivé uši zachytí cvrkání, opatrně za keřem pozoruje řadu chlapů jdoucích ke Steinbachu. Jen řada zmizí, vyskočí a běží na strážnici, cestou posílá hlídky které potkává na Dvorský kopec. Na strážnici vypoví vše Beránkovi a už spolu s posilou letí zpět. Beránek pošle Zajíce na jeden konec lesíka, Koníčka na druhou stranu.

"Půjdete tak sto metrů, tam zalehnete a jak začnu křičet začnete střílet do vzduchu, stačí dvě tři rány, aby se jim lépe utíkalo. Ostatní běžte tak do půli kopce a taky čekat. Myslím, že by tady mohli do hodiny být a já vám na ně posvítím, vzal jsem sebou světlice, ty nové a budu je střílet nad ně kam budou utíkat."

Opět měl Beránek pravdu. Za tři čtvrtě hodiny cvrkcvrk a pašíři přešli okolo, nechal je tak padesát metrů odejít a zařval: "Stůj! Finanční stráž!"

Kdepak by pašíři zůstali stát na tak nevlídné oslovení, utíkají a to na všechny strany. Nahoru k hranici to nešlo, tam blikají světélka a navíc někdo střílí z pušek. Když Beránek začal nad ně střílet světlice to teprve mazali. Jenže, uběhli tak sto metrů a před nimi baterky, křik, postavy a v ruce nedrží kytky k uvítání. To jsou pušky a určitě ostře nabitě, vždyť ty za nimi začali střílet skoro dřív než volat. Neriskovali kluci pašerácký, zůstali stát a rezignovaně zvedli ruce nad hlavu.

To bylo radosti v řadách finanční stráže, v noci zadrželi celou výpravu a každý nesl pětadvacet kilo cukerinu. Ne každý, ten co šel první nenesl nic, jen cvrčka. Nosičů bylo čtrnáct, všechno z Horní Hedeče, celá parta Jana Kaisera. Seděli financí pospolu, počítali a po řadě se střídali v cvakání plochým snýtovaným perkem. Počítali odměnu. Čtrnáct nosičů, každý nesl pětadvacet kilo to je třístapadesát kilo. Kilo je za dvě stovky celkem sedmdesát tisíc. Minule dostali dvacet procent, to dělá čtrnáct tisíc. Je jich tu třináct a tak to vychází na téměř jedenáct stovek. Respicient má ročně 13.200 Korun, a tak odměna je téměř jako měsíční služné.

Za pár dní když se Vincek sešel s partou povídá.

"Tak už víte proč jsme nosili jen do září vy troubové?" Byl mezi nimi jeden co mu to myslelo pomaleji a ten se raději zeptal proč, vždyť hedečský chytli teď na jaře.

"No protože cvrček do půl léta necvrká a od konce léta taky už je zticha, sám vidíš, že to i strnadi vědí."

Přišel podzim, zafoukalo ze strnišť, v pastvinském údolí se srazily dva proudy větru a přejmenovaly se na vichřici. Ta profuněla Kláštercem a nad místem zvaným Amerika si řekla, od této chvíle jsem tornádo. Pracovní náplní tornádo je ničit vše co jim stojí v cestě a tady v cestě stály rozsáhlé lesy okolo Zemské brány. Zdevastoval tedy tento větríček široký pruh letitého porostu od kraje lesa až někam nad Rosenthal, to je kus země v Německu. Začíná hned za hraniční řekou Orlicí a táhne se

tak šest kilometrů k severu Pěkných pár stovek stoletých smrčků v tom polomu leží a je jedno jestli na německé nebo české straně.

Povolali lesní správcové vše co mělo ruce, nohy a koňské potahy. Josef Altman koně měl a tak byl mezi prvními. Kdo koně neměl, ale vlastnil peníze, tak je rychle zakoupil. Takhle to udělal i Vincek Vlk, pořídil si tři koně černé jako uhel, v předtuše, že z kalamity půjde těžít několika směry. Shodli se tak s Altmanem když se u mostu setkali.

První potřebou bylo uvolnit tok Divoké Orlice od spadáných stromů nežli začne řeka zamrzat. Prozíraví hajní nařídili postupovat proti proudu, aby drobné rápělí a větve odplavovala voda. Začali tedy těžít před mostem na Zemské bráně. Z prvních kmenů vystavěli dřevaři něco jako srub, byla to vlastně jenom střecha na hrazených stěnách. Střed tohoto úkrytu tvořilo cosi, co nemá jméno, ale po celém prostoru poskytovalo teplo a dalo se tam topit vším co mokré mohlo hořet a sušilo šaty.

V druhé fázi likvidace kalamity byly vybudovány dá se říci lávky z padlých kmenů přes řeku, aby bylo možné přecházet suchou nohou při vyklízení říčního koryta. Vymlouvali se tak těžaři, tu suchou nohu chtěli mít hlavně při přenášení

paše pod vedením narychlo vzniklé organizace. Tato výkonná moc nevznikla jako dnešní politické strany, kdy jeden blbec vymyslí název, jmenuje se předsedou a pak z toho těží. Tady se nejprve začalo těžit, pak se jmenoval rukou společnou a nerozdílnou vůdce, pardon, žádný Führer, jen pašeráckého krále jmenovali a na politiku se vykašlali. Kdo jiný mohl být králem na Zemské bráně nežli Josef Altman za klášterecké a Vincek Vlk u petrovických.

Nelenili ani lesní dělníci v Německu a postavili na své straně obdobné obydlí jako měli jejich kolegové Češi. Nelenil ani Brauner a vedle postavil filiálku svého obchodu, zboží tam měl mnoho, přemnoho, ale pouze pět druhů. Pivo, kořalka, chléb, salám a cukrín.

Nosili tedy dřevorubci sekery, pily a cukrín z jedné strany na druhou. Měli ztráty, proč to nepřiznat, nikdo není neomylný. Tu spadla do řeky sekera, tu pila, někdy pivem nalitý pašerák, ale paš nikdy. Pašerák vylezl, pila dřevěným obloukem téměř vyplavala a sekera pro svou váhu zůstala na místě.

Nastala doba těžká pro osazenstvo strážnice v Českých Petrovicích. Co je to vrchní respicient proti králi a tady byli králové dva. Sice králové pašeráků, ale nyní spojenci a navíc terén naprosto nepřehledný. Chaos ještě zvýšily dvě parní lokomobily které tahaly kmeny stromů tu z Čech do Německa nebo naopak. Zmatek ještě větší si způsobily celní orgány sami, kdy se hádaly o každý kmen, o každou větev i jehličku. Financi byli schopní pronásledovat i šišku plovoucí z jedné strany na druhou. Kdo z toho těžil? Pašeráci. Přenášeli co mohli, cukrín, kořalku a spoustu jiného zboží. Peníze byly, a tak se kořalky vypilo hodně, i bavrbr se přenášel, ovšem ponejvíce v břichu. To se český dřevař na německé straně kolikrát tak nalil, že nemohl po improvizovaném mostku přejít a musel zůstat v němcích. Dost často se stalo, že nalitého drvoštěpa hlídkující financ musel převádět.

Vzdaly se celní orgány brzy dozoru nad dřevaři u Orlice, financ nemohl stát u každé lávky, zato obsadili cesty vedoucí do vnitrozemí. Správně usoudili, že paš musí do republiky a to po cestách.

Nadřeli se, strnadi zelení až běda. Veze forman fůru dřeva, strnad ji rozhází, forman ji nechá u cesty a jede zpět. Hajní si stěžují a jsou vyslyšeni. Financi nic nenašli, a tak musí vrátit vše do původního stavu. Dlouho s kvéry na zádech nakládají ruce financů nezvyklé práci rozházené dřevo, za posměchu formanů, na vozy.

Altman jako každý kdo dělá se dřevem věděl, že některé kmeny působením vody puknou po letorostech a vznikne vlastně dutý válec. Do takto vzniklých válců nacpal pašované zboží, z vypadlého jádra uřízl pokličky, narazil na konce kmenů a vozil domů.

Vincek zvolil jinou taktiku. Vozil větve, pěkné smolné větve a kořeny. Zatím co mu strnadi rozhazovali fůru jeho skorotchán, s obvyklým slovním doprovodem, "Přines větříčku větvičku pánovi," vezl okolo na trakaři také větve, ale jenom jako kamufláž. Pod nimi bylo sladkého až běda, převážel tak někdy i

metrák cukerínu denně.

Netrvalo dlouho a museli si role obrátit. Nyní vezl sladké Vincek a Birke, nyní již značně zchátralý vinou levné pašované kořalky, jel před ním. Teď spíše financí místo rozhazování nakládali poztrácené větve na trakař Birkemu.

To už Vincek jezdil domů jenom jednou v týdnu. Raději nechal koně i sebe odpočívat, aby mohl odvést více paše a vydělal tak více peněz. Vždyť každý den jeden kůň odpočíval a druhý stahoval dříví, v noci ten ten třetí, odpočatý, odnášel paš do tajných skrýší.

Začala řeka u břehů zamrzat, stromy se bělaly prvním sněhem a na dřevorubce začala doléhat únava. Práce sice pokračovala, ale liknavě, ovšem pašování ustávalo. Taky s vozem plným dříví se nedalo projet a na saně bylo sněhu málo. Museli také odstranit těch několik stromů přes řeku, aby se za ně nezachytil led na jaře až začne obleva. I Brauner filiální obchod zrušil, skončil hlavně pro to, že trh byl pašovaným zbožím přesycen, pokračovali tedy Vincek i Altman již jen v poctivé práci.

Smál se Brauner, že skoro na zem padl, když přišel do Steinbachu Kaiser s partou a chtěl 40 kilo cukerínu, 20 kilo rybích konzerv a 20 kilo čokolády.

"To se sem pro tu trošku trmácíte až z Hedeče? A pěšky? To Vincek s Altmanem jsou jiný kabrňáci. Ti odvezli za týden desetkrát tolik a trvalo to osm neděl. Co desetkrát, rybích konzerv jsem si nechal poslat dva vagony a zůstalo jich tak padesát"

Podivil se Kaiser a nechal si vyprávět. Chvíli mu bylo horko, chvíli zima, před očima mlhu a v té mlze viděl ty tisíce, co konkurence vydělala. S chmurnou tváří a jako v mrákotách dorazil domů a doma přemýšlel mnoho dní.

Po čase se mu čelo vyjasnilo a zašel za Braunerem, aby s ním dojednal dodávky ve velkém. To už byly vánoce, po nich napadlo tolik sněhu, že nešlo v lese na polomech dělat a práce se do jara zastavily.

Jediný kdo pracoval byl Kaiser. Obcházel všechny kteří rozhodovali o najímání dřevařů. Tu nechal kořalku, tu peníze, tam koš zabijačky a když nastalo jaro nastoupili i noví dělníci na polomy. Všichni přišli z Hedeče nebo blízkých vesnic a hlavně chtěli o mnoho méně peněz nežli předešlí. Z nich byl najat pouze Altman a několik jiných povozníků na svoz do Klášterce na pilu.

Ti noví chlapi byli dřiči. Dřeli ve dne, dřeli v noci, hlavně přenášením ze znovu otevřené filiálky Braunerovy. Dokonce si opravili to podivné obydlí u Zemské brány. Nejpečlivěji opravili střechu, přidali strop a do vzniklé mezery ukládali zboží. Kaiser sám na Zemskou bránu nikdy nepřišel, a že ty noví pracanti jsou hedečský pašeráci nikdo z financů netušil, proto se zaměřili hlavně na Altmanovy chlapy, že si hřejí hada na prsou, co mrzl u Zemské brány, netušili.

Tou dobou sklízeli rybáři v Baltském moři nadúrodu sledů. Co nedali do plechu udili a za levný peníz prodávali po celém Německu. Uzenáč stál v Čechách korunu, kdo koupil celou bedýnku v Žamberku v udírně zaplatil korun devět a bylo těch herinků v bedýnce deset. V Německu stál pětadvacet haléřů a to byl ještě bez hlavy.

Ulakotil se Kaizer a koupil jich půl vagonu. Mnul si ruce, když se dozvěděl, že mu je dají po dvaceti haléřích a rychle najal dalších šest povozů. Ve střeše bylo zboží také dost a tak se vydali na cestu k domovu. Na dno vozu porovnali pašované zboží, zarovnali dřívím a jeli.

Spočítáno to měl Keiser dobře, nepočítal však se psy. První pes zběhl od svého pána Semeráka na Čiháku. Klidně a potichu, tváře se dobrotivě jak to bernardýni umějí krácel za vozy. Další psi se přidávali cestou Českými Petrovicemi, tam už vořech klopýtal o podvraťáka a každý se snažil zuby vydobýt nejlepší pozici u vozů. Hlavně u těch šesti posledních. Ten vyrvál, štěkot a hluk rvačky vytáhl ze strážnice celé osazenstvo. Co viděli je udivilo. Snad padesát psů doráželo na poslední vozy se dřívím které defilovaly okolo nich. Marně vozkové po psech šlehali biči.

"Cejtím nějakou čertovinu, pánové." Povídá Vrána

"Co ty můžeš Vráno cítit?" Ptá se Fiala prostoduše.

"To bys moh vědět, že vrány cejtěj mršinu na velkou dálku, i tebe cejtím, že seš nemytej alespoň tejden a máš vonět když seš Fiala." Posmívá se Vrána.

"Houbeles chlapi, já cítím uzenáče a ty já rád. Že by nějaké vezli? Jdem se zeptat, třeba nám jich pár prodají." To se probudila mlsnota respicienta Hajného. Začne se smát Zahradník.

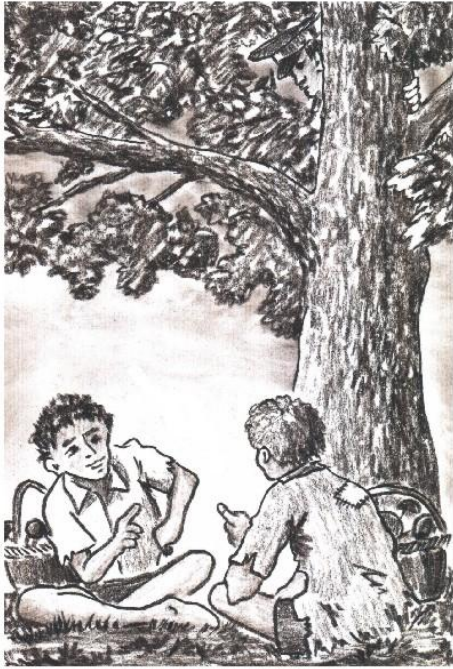
"Ha, ha, ha, neprodají, nechají a ještě zaplatí. Už je cítím taky, to jich bude plný vůz a ze Žamberka je nevezou, na to vemte jed. Honem chlapi, zaražte je!"

Zarazili je chlapi financi, nejen zarazili, i prohledali a byl to těžký šacuňk. Čtrnáct vozů zbavit dřeva které krylo pašované zboží není lehká práce. Potom nastaly žně, dva dny trvalo Beránkovi nežli sestavil seznam. Přejedli se financi uzených herinků na léta. Dokonce i u soudu, kde jim předložili jako svědkům dokumentační fotografii hromady uzenáčů, se jim žaludek mírně zvedal.

Potkal hajný Gronde Vincka a povídá mu.

"Poslouchej Vincku, na Předním hraničním je vyvrácenejch asi patnáct stromů, je to přelámaný, žádná sláva to není, jen na topení. Když to tam uklidíš je to tvoje za dvacet korun a jestli k tomu vezmeš i ten plevelnej nálet a takový to, co zrovna rovný není nebo překáží, zlobit se nebudu. Máš to kousek a mě má přijít kontrola, tak ať to je do dvou týdnů alespoň v metrech."

Dvacet korun to není mnoho za dříví na celej rok ne li na dva a ještě když je to

tak blízko nad chalupou. Proto chodí každý večer Vincek uklízet les. Cvílí řeže, chvíli seká, hřbet narovná, čelo utře a vidí zeleného strnada na strom lézt. To financ Ptáček na vzrostlý dub těžce leze, asi tam chce přenocovat. Když se to opakuje počtvrté, povídá si Vincek: "Tady ty ptáčku hnízdo máš."

Spočítal si kdy bude mít Ptáček další službu a poslal dva spolehlivé a poučené kluky s košíky na houby. Hoši šli každý z jiné strany a pod dubem se sešli. To bylo hned řečí.

"Co jsi našel, co z toho budete dělat a poslouchej, u Wintra dozrály hrušky, co kdyby jsme je šli zejtra sklídit. No zejtra večer asi nemůžu, to bude máma čekat jako na trní. Tvůj táta nejde? Jde a máma bude asi taky vzhůru. Tak vidíš, necháme to na

pozítří, to budou všichni spát jako batolata, vždycky když nesou tolik kořalky tak se večer nalejou, do noci hulákaj a potom spěj jako zabíjí, jen mě řekni proč dou přes Dvorský když je to o tolik dál. Když ty tátové sou blbý, kdyby sme šli my, tak to vemem rovnou nahoru, a to by pak byl čas i na Wintrovy hrušky. Stejně to skovaj u Vincka pod ten přepad co má na potoce, a tam žádnéj strnad kopat nebude."

To už Ptáček na dubu sotva dýchal, pípnout nemohl a stanoviště opustit teprve ne. Ulevilo se mu po odchodu kluků, nechal svěřený úsek opuštěný a spěchal za Beránkem.

Pohodlně se jelo několika koňským potahům ze Steinbachu do Petrovic. Nemluvím pravdu, těžce se jelo koním, do strmého kopce se nejede lehce, zato však náklad převezli bezpečně, protože všichni strnadi zelení obsadili Dvorský kopec. Vinckova parta převezla přímo ze Steinbachu dva vozy soli a jeden vůz jiného paše. A když jeli do Německa tak vzali sebou sirek, bot a mářinky co se vešlo.

Financi netrpělivě čekali na Dvorském a zatím koničci trpělivě šlapali k Žamberku.

Rozzuření jako roj sršňů vpadli strnadi po ránu k Vinckovi a hned kde byl.

"Ve Steinbachu jsem byl a pašoval, co vy na to?" To dopálilo strnady ještě víc, a kde že má tu skrýš na zboží.

"Kde bych ji měl, hledejte, kdo hledá najde." Hledali, nenašli, zato když našli lopaty a krumpáč, začali kopat. U přepadu na potůčku rozryli všechno dokola. Vincek stojí, kouká, ruce v kapsách a nic neříká. Po několika hodinách toho financi zanechají, že by zaházeli jámu je ani nenapadne.

To už se Vincek usmívá.

"Nechcete štamprle když jste se tak nadřeli? Pravou vratislavskou, dnes v noci pašovanou, tu jste chtěli najít, ne? Žízeň jste měli a po tý probdělý noci ji máte ještě větší, ne? No když nechcete tak ne. Víte Róza tady chtěla rybníček, mě se to kopat nechtělo a nevěděl jsem komu říct. Tak jsem to řek klukům co šli na houby aby se vám zmínili. Takže vám pánové alespoň pěkně děkuju."

Co mu mohli udělat, nenašli nic a dokázat, že v noci pašoval taky ne. Ten rybníček tam ještě před pár lety byl, nežli ho chalupáři zničily.

Těžce se vlekl Koníček od Čiháku podle Červeného potoka, sotva nohy únavou zdvihal a každou chvíli se opláchl chladivou vodou. Dopotácel se se k malému remízku nad Petrovicema, obhlédl mračící se obzor, kouknul na hodinky, sesul se do stínu obrovitého smrku a uvažuje.

"Že já blbec v takovém vedru to pivo chlastal. Celý den chodím ve stínu okolo Orlice, ze studánek se napájím a jen mám poslední dva kilometry před sebou už musím do sebe lít pivo. Ještě k tomu dvě a nejmíň tři jsem už vypotil na tý výhni. No půl hodiny a končím, snad ještě na posledním kousku nezmoknu." Při těch myšlenkách pozoruje černé mraky a čtveřici postaviček pachtících se od křižovatky po polní cestě přímo k němu. Ve předu jde kluk v komži, občas cinkne zvonečkem, za ním petrovický farář Hofman a jemu v patách ještě dva kluci. Čtvrt hodiny jim to trvalo nežli ve stínu remízku vydechují taky.

"Pochválen buď Ježíš Kristus, velebný pane, jak slyším jdete s pánbíčkem zaopatřovat, ale měli by jste si pospíšet. Koukám na támhle ten mrak už půl hodiny a mám dojem, že do dvaceti minut tady bude pěkná polízanice, však už hřmění je slyšet až sem, v těhle vedrech to je jedna dvě. Slyšíte? Už i ptáci ztichli."

"Navěky synu, taky tam koukám, ale snad dojdem včas. Starý Šípek z Rotflosel je na tom hodně zle, a tak poslal tady pravnuka pro poslední pomazání. Jdem kluci a hodně rychle, teď už je to po rovině a kousek, spánembohem." Koníček taky spěchal, taky nechtěl zmoknout, a tak když zahřmělo přímo nad ním začal klusat. S bídou padesát kroků mu zbývalo když pánbíček začal zalévat, kdyby jen zalévat, to jako by na něj kýbl vody cákl, mimo sucha v hubě byl mokrá až na kůži. Sotva za ním dveře zaklaply, venku suše zapraskalo a současně zahřměla ohlušující rána. Jen mu odezněl ten rachot v uších slyší zhora Beránka.

"Koníček, až se převléknete do suchýho přijďte nahoru, něco vám ukážu." Čtvrt hodiny mu trvalo nežli se převlékl a vyšel nahoru. Skoro všichni stáli u oken a pozorovali běsnění živlů, bouřka už brblala někde nad Mitvaldem, ale ještě vydatně přšelo dál. Beránek se ohlédl, kývl na něj prstem a povídá.

"Koukejte, ten smrk co jste před půlhodinou pod ním stál je na třísky, to já jen aby jste za bouřky nepostávali pod osamělým stromem a hlavně když stojí na vrcholu kopce, vždyť je zrovna jako hromosvod. Copak to bylo za chlapy

s kterými jste tam mluvil? Nenesl něco pod tím dlouhým kabátem? Nebylo vám nápadné, že v takovém vedru jde v kabátě?”

“Ne, nebylo, ona to totiž byla sutana, to byl farář Hofman a povídal, že jde k nějakému Šípkovi do Rothflossel.... No jo, co má farář co chodit za hranice, vždyť tam mají svýho.” Uvažuje nahlas Koníček. Od druhého okna se ozval Strnad.

“Z toho si hlavu nedělejte, on se starý Šípek narodil tady v Petrovicích. Jeho brácha zdědil statek po tátovi a tenhle se přiženil do Rotfloslu. Po svatbě chodil s rodinou do kostela jednou k nám a podruhý do Steinbachu, pak se tam nějak nepohodl s farářem a tak chodili do Freiwalde. Když mu žena umřela, tak chodil už snad jen k nám, vždyť to sem má o polovinu cesty blíž. Víte co je zajímavý? Poslední rok války taky přišla takováhle bouřka, taky tak nějak v půl června. Ta jeho žena hrabala seno aby moc nezmoklo a poblíž taky uhodil blesk. Do ní ne, ale ztratila vědomí, promokla nežli ji našli a za pár dnů umřela. Už si to moc nepamatuju, ale řečí o tom bylo hodně. On Šípek by mohl mít tak devadesátku na krku, jestli ty dusna a bouřky bez deště mu to nepřipoměly. Hele už přestává pršet, neměl by se tam jít někdo podívat jestli smrk někoho nezavalil?” Obrátil se na Beránka. Ten hned pokyvuje hlavou a s potutelným úsměvem povídá.

”Jo, čtyři dobrovolníky bych potřeboval a zadarmo tahle pochůzka nebude. Dva jděte na jednu stranu a dva na druhou, koukněte se pod smrk a pak sežeňte naše chlapy. Jestli prolili tak ať se jdou usušit a převléci, kdyby nachladli museli by jste sloužit za ně vy. Teď ta příjemnější stránka věci, za kořalku tam půjdete. Vzpomínáte jak jste na Nový rok zachraňovali ty lyžaře? No ty jak slavili na Silvestra na Čiháku a pak nalitý bloudili po lesích. Tak to byl turistický spolek z Mezilesí a před měsícem přivezli deset litrů kořalky, to jako z vděčnosti. Od té doby přemýšlím jestli ji můžem pít když je pašovaná, ale snad to nikomu nebude vadit, že?” Kdepak, na petrovické stanici to nevadilo nikomu.

Slabá půlhodinka scházela do půlnoci a do suché uniformy převlečená hlídka bloumá nad Štajnšulcovic hospodou. Tři měsícem postříbřené postavy za dost hlasitého brumenda a hihňání nějaké ženské pomalu přicházejí podle hranic. Proč by si Ptáček nezavolal obvyklé Stůj! Finanční stráž? Ovšem příkaz vykonala jen ta nejmenší postavička. Ten hromotluk, který ji doprovázel po levé ruce, ještě nežli výzva dozněla prchá do němec a ta uhihňaná holka peláší dolů k Mladkovu. Později to na strážnici popisoval Fogl takto.

”Nevím co mě to napadlo, strhnu kvér, bleskem nabiju a jak chci picnout do vzduchu podjely mě nohy, ani nevím po čem, no a nežli jsem ležel na hubě vyšla rána. Jen zvednu hlavu vidím, že holka leží a ani se nehne. Průšvih, mě prolitlo hlavou a taky jo. Ten chlap co mazal k Němcům stojí nade mnou. Nejdřív mě kopl ko břicha, potom zvednul a fackoval, při tom řve. ”Zabils mě holku! Zabils mě holku, pacholku!”

Ale nezabil, jen co uslyšela tátu řvát začala ječet jak siréna, v cukru letu stojíme nad ní všichni a holka řve.

”Tatí, tatí, von mě střelil do zadku, do zadku tatí!” Ten malej se vzpamatoval první.

”Posviťte na ni, já jsem doktor.” Fakt byl, i ten kufírek co dřív holka nesla měl už u sebe. My svítíme, táta ji převrátil na břicho, doktor vyhrnul sukni a holka zase řve.

”Néé, já nechcíp, at’ se nekoukaj!” Ale jak svítit a nekoukat kam? Taky nebylo skoro na co, vona ta koule ji jen plácla do sukne a ta, jak byla nacucaná vodou z trávy po dešti, tak ji asi praštila, malinko ji ta koule škrábla asi taky, doktor potom říkal, že měla na zadku šlince jak na velikonoce od pomlázky. Fuj, to jsem si tenkrát voddech, ale na strážnici s náma museli jít sepsat protokol.”

Ti tři zadržení zatím seděli u Beránka.

”Doklady máte, nic jste nepašovali, tak proč jste proboha utíkali? Vy, pane Šípek, přeci víte jak to tady chodí, kolikrát už jsme vás chytili, kolikrát jste už byl u nás na výslechu a vy poprvé když nic nenesete tak zdrháte. Kdyby utíkal z leknutí a v panice tady pan doktor, to bych se nedivil. Je z Hradce, neví o co šlo a přitom klidně poslechne výzvu a stojí.”

”No proč? Ze zvyku jsem utíkal, já zapoměl, že nic nenesu a vždycky se vyplatilo když financ zařve zdrhat. Vono to je tak. K sousedom přijel tady pan doktor na dovolenou a zrovna jsme na zahradě povídali když přiběhl Udo, to jako od dědy pravnuke, že je s ním zle. To jako s dědou, že předevčirem vylezl na třešni aby ji otrhal a když byl nahoře, že začal nadávat, že ten den špatně vidí, že mu nikdo neřekl, že ještě nejsou zralý, on zespodu viděl jak se červenaj a zbytečně se plahočil nahoru. No a jen slezl chytnul se za prsa a musel si lehnout. Divně to v něm rachotí a při tom jen tak sípe a chrčí. Dneska si poslal pro faráře s posledním pomazáním a poroučí jaký šaty mu maj dát do rakve. Tak jsme tam k němu došli, doktor mu dal injekci, něčím ho namazal a pak přišla ta bouřka a s ní i farář. Prolitej na kůži a hned mu dal poslední pomazání. Teprve potom se šel vedle převlíct, a když se vrátil děda seděl a že chce kořalku. Vypil ji a že chce ještě pivo a otevřít okno. Farář se modlil, děda pil pomalu pivo a jen přestalo pršet šel ven. Potom už chodil jako dřív a my pili kořalku s pivem v kuchyni. On totiž tady pan doktor chodil s farářem do gymnázia v Žamberku. Ted’ na tý smrtelný posteli místo dědy leží farář a děda courá okolo chalupy. Tady pan doktor povídal, že ta jeho nemoc byla od toho dusna před bouřkou, a že nemá lízt na žebřík hned po obědě a to prej když měl k obědu čerstvý chleba se smaženicí a ještě....” Vykládal tam Šípek do čtyřech do rána, obzvlášť když mu Beránek nalil pár štamprlat se rozpovídal, Beránek vlastně začal nalévat tý holce aby se probrala ze šoku.

Rozešli se když začalo svítat, tyhle noci v červnu jsou hodně krátký a Beránek povídá, že půjde okouknout ten rozštípaný smrk aby si provětral hlavu. No provětral ji, provětral, však sluníčko taky akorát vstávalo nad Horou Matky Boží, vzduch voněl deštěm, lučným kvítím a pryskyřicí. Ptáci k tomu řvali jak symfonický orchestr a od hranic rachotil trakař. Na něm skuhral mladší ministrant ve ksichtě celý bílý a vezl ho starý Šípek s kývající se fajfkou v hubě.

Kus za trakařem se potácel starší ministrant, taky v obličeji jak bledule na jaře, navíc každou chvíli nasucho dávil. Nejsmutnější byl pohled na faráře který průvod uzavíral. Pomačkaná sutana, skelné oči, nejistý krok, v každé ruce tašku a s pohledem upřeným do dále připomínal první křesťanské mučedníky vlečené do arény ke lvům.

“Chvála Kristu,” zdraví Beránek. ”Copak si to nesete velebný pane? Že by jste po ránu pašoval?”

“Co by pašoval? Výslužku dostal když mě s tím pomazáním udělal tak dobře. Zmoklej přišel, uhnanej a hned mě tím křížmem natřel. Teprve potom se staral o sebe. Tak jsem mu dal pár vajec, kousek uzenýho, trochu rybízovýho vína no a šnaps taky. To víte taková domácí kořalka to je jiný pití než ty drahý kupovaný patoky.”

“Tak, tak, pane Šípek, dal jste mu všechno co podléhá celní dani. To bude pokutička, to se důstojný pán prohne a co vy otče? To tam doma nemáte nikoho mladšího kdo by tyhle doprovodil? To jen hrobníkovi z lopaty utečete už musíte s trakařem lítat?”

“Mám, ale všechno je vožralý. To sou ty mladý, nic nevydrží a tak s nima musím já. Co by tomu lidi řekli kdyby velebného pána viděli v takovýhle stavu ráno jít domů? Že byl někde chlastat by řekli, to by měl potom z vostudy kabát a při tom starýmu člověku takhle pomoh, ty seš tenovej velitel, vid’? No já tě viděl vždycky jen z dálky, prosím tě jakýpak pašování? Víš ty vůbec co je to pašovat? To já za mlada nosil až šedesát kilo a tady ten chudák jen malou svačinku a jak se pod ní klátí. Pojďte důstojnosti ať tady neusnete, už to máte kousek a jste v posteli. Stejně mši sloužit nemůžete, měl jste kus špeku a tři rafny, taky jste....” Pomalu doznívá hlas starého Šípka na cestě k Petrovicím. Co měl ten nový mladý velitel dělat? Musel holt jen rukou mávnout nad malou svačinkou a jít taky spát, jen si po cestě pomyslel. pomalu deset let tu jseš a furt novej.

Bylo to tak nějak začátkem července když šel Vincek ze Steinbachu domů, podpíral starého Birke a Róza se motala někde za nima. Vraceli se od Birkeho bratra Adolfa z oslavy narozenin, Vincek si sice skleničku či dvě dal, i to pivo do sebe nalil, když bylo vedro, ale nijak tomu chlastu nikdy na chuť nepřišel. Když doma pivo pil tak světlé králické a ten černý Bavrbír v Německu nijak nemiloval. Jak říkal.

"Ten fujtajbl sice vypiju, ale co z toho mám? V hubě jako ve včelíně...." Dál se to nehodí opakovat.

Róze taky stačilo málo ke štěstí a opilosti, jen starý Birke vždycky vypil co mu podali a dnes toho podávali hojně. Tak každé křoví u cesty bylo záminkou k intimní zastávce, inu Birke začal močit, Vincek ze slušnosti odstoupí a z křoví vyletí strnad. Dvakrát zelený strnad, poprvé podle uniformy a podruhé dle služebních let. Co léta, ani měsíce, pouhé dny dělili praktikanta Hůlku od závěrečné zkoušky. To bylo hned.

"Stůj! Finanční stráž. Odložte kabát! Předložte dokumenty! Kde jste byl? Co jste tam dělal, co nesete, proč nejdete po cestě," a milion dalších otázek. Birke nepropadl panice, mimo alkoholu nepropadl ničemu a s klidem odpoví.

"Větríčku, aport, podej pánovi, dones tu sušinku ke mě."

Znejistí Hůlka po projevu Birkeho. Zaprvé promluvil obecní slouha Německy, za druhé v místním nářečí, a to se značně liší od němčiny spisovné, kterou Hůlkovi vtloukali do hlavy v kurzech. Bohu díky, že přispěchal na pomoc Vincek.

"To nevidíš, že je nalitej jako slíva, co tu vyskakuješ, paš neneseme, to vidíš a kdyby jsi rozum měl, tak se ztratíš."

"A kdo jste vy, že tady rozkazujete? Já jsem dozorce Hůlka a musím střežit hranici. Tak se prokažte a nedělejte potíže." Neztratil se, což byla jeho chyba neboť dorazila Róza a v ráži.

"Jé hele, to je hezkej kluk, takovej mladej, no jo, vždyť je to ještě cucák, takový jehně, ať jde k Beránkovi a nevotravuje. Jak že se menuje? Hůlka, žádná hůlka, klacek to je, a klacek nevychovanej."

Vytratilo se jehňátko Hůlka, klacek nevychovanej ze scény, ale začalo kout pomstu. Pomstu o to hroznější, neboť starý Birke příhodu se zadržením líčil komu mohl a nejednu maličkost přidal. Netrvalo to dlouho a celý incident, značně již nafouklý, doputoval na strážnici. Jak měl Hůlka službu na východním úseku, zalezl nad Vinckovou chalupou a pozoroval. Byl tam asi po čtvrté a zahlédl jej Vincek. Správný pašerák musí vědět co se kde šustne, kde financ číhá, odkud nebezpečí hrozí.

Že by páčil za Rózou? Pomyslí si Vincek. Sebral batoh a jde k hranici, Hůlka se prodíral křovím za ním. Tak je to, žádná Róza mu na srdci neleží, mne chce dostat. Začal tedy Hůlku vodit za nos a za sebou, vždycky k nějaké houštině ho zavedl a tam se mu ztratil. Taky přemýšlel jak se toho slídila zbavit, jednoduché to nebylo, trvalo mu to dva dny.

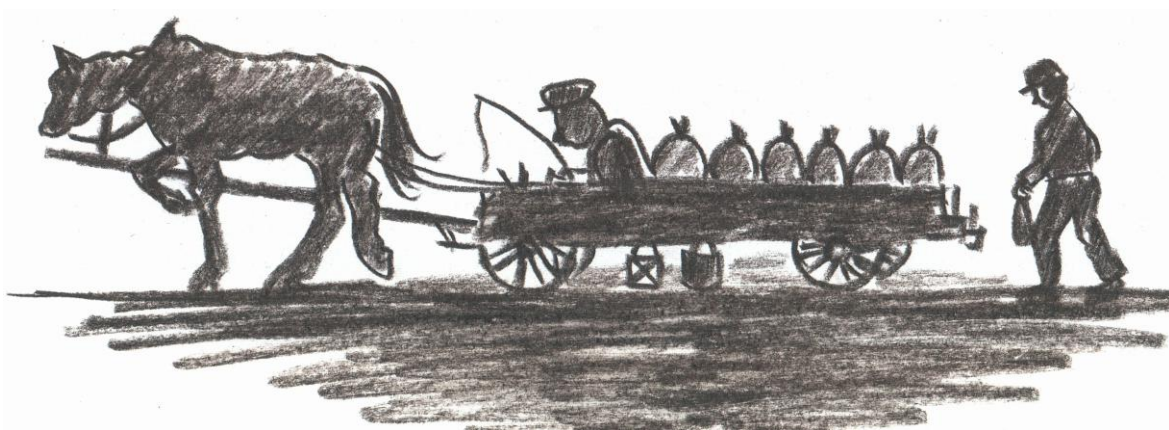
Kus nad jeho barákem začal před léty mladý Kraus stavět dům. Vykopal

základy, odešel na frontu a už se nevrátil. Jáma zůstala, pomalu zarůstala křovím a nikdo si ji nevšímal. Jednou když Hůlka nebyl v dohledu Vincek vysekal v křoví průchod, stromky co rostly ze dna odstranil a jámu zamaskoval slámou. Teď už jen čekal.

Měsíc na obloze byl jako koblížek, mráček ani jeden a Hůlka na své pozorovatelně. Vincek, ruksak na zádech, vyrazil na Steinbach a dělal všechno pro to, aby byl dobře vidět. Hůlka za ním. Došel Vincek za Braunerem, naplnil batoh senem a opět aby byl vidět rovnou cestou domů. Chvilí chodil podle hranic až zjistil kde financ číhá. Odešel od něho co by kamenem dohodil a začal utíkat přes hranici rovnou k pasti. Hůlka se držel za ním a pokřikoval to své Stůj. Musel Vincek občas zpomalit aby se mu sušinka Hůlka neztratil, a tak jej hnal za sebou až k jámě. Předběhl ho tak o deset metrů, prolétl průsekem, přeskočil jámu popoběhl ještě kousek a zastavil. Zastavil v pravý čas, křoví zašustilo a ubohý strnad padl do pasti. S klidným svědomím odešel Vincek domů.

Ráno, to už bylo hodně světlo, vyšel ven a cáká na sebe vodu u potůčku. Zrovna šli z Českých Petrovic pracovat do Mladkova mladí Bednářovi, tak jim všechno vylíčil a poslal k jámě. Od jámy bylo občas slyšet ochraptělý hlas volající o pomoc. Vytáhli kluci Bednářovi na dvou řemenech od kalhot Hůlku z jámy a ještě se mu posmívali. Daleko více posměchu utržil od kolegů na strážnici když jim celý příběh vyprávěl. Ti si hned domysleli kdo to byl a o co šlo.

"To buď rád, že to dopadlo takhle. Taky ti mohl Vincek natlouct, že mu chodíš za Rózou. Na něm si nic nevezmeš, svědka nemáš a paš u něj nikdy nikdo nenašel." Za týden praktika Hůlkovi skončila a ztratil se bůhví kde.

Joachim Haminger nebyl žádný krasavec, hlavu měl hodně dlouhou, obličej značně pokřivený a zuby jakoby koňské. Taky mu nikdo jinak neřekl nežli Pferd Kopf neboli Koňská hlava. Přesto, že měl hlavu tak velkou svého rozumu moc nevlastnil. Hodný byl to jo, co mu kdo řekl to udělal, i na svém poli

pilně pracoval a podle svatých v kalendáři věděl, jakou polní práci má vykonat. Bydlel dole v Horní Hedeči se svou ženou Hildou, sestrou pašeráckého krále Kaisera a byl to švagr kdo ho na pašeráctví přemluvil.

Toho času přestali hedečtí chodit do Steinbachu. Nechtěl se tam znovu potkat Kaiser s Vinckem a Altmanem. Jednou se tam setkali všichni tři a Kaiser dost už nalitý kořalkou jim povídá

"Jakýpak vy jste pašerácký králové, čučkaři jste, to já jsem císař a to dvojnásobný. Za prve se Kaiser menuju a taky jsem lepší pašíř než vy oba dohromady, proto jsem pašerácký císař."

S klidem mu odpoví Vincek.

"Co to kecáš, čučkař jsi ty, jak něco neseš, už tě strnadi mají a tvoje banda, to je samej slepejš a ožrala. Cvrčkem jsi se prozradil hned na první cestě. Ze Zemský brány s herinkama taky na první cestě, my tam natahali tolik, že to lidi už nechtěli a když jsi..." řeč Vinckova byla uťatá pěstičkou Kaiserovou. Tak milého nalitého Císaře vynesli ven, hřbet mu zvochlovali, modré pod obě oči přidali a nechali ležet. Proto po dalším setkání Kaiser netoužil.

Nakupovali hedečtí pašeráci nyní u Kargerá dole v Bobišově a přecházeli hranici mezi Lichkovem a Dolní Lipkou a to tam, kde trať do Německa opouští Čechy. Vypozoroval Kaiser, že u trati končí rajon Českých Petrovic, ti zůstanou na Dvorským a odtud na trať nevidí pro ten lesík co vede až ke kolejím a podle nich skoro do Bobišova. Tam od trati začíná úsek hlídáný z Dolní Lipky a lipečtí chodí jen od dvou v noci do šesti do rána, kdy opět přechod otevřou. Když tam náhodou nějaký financ zabloudí v noci ve čtvrt na jedenáct, tak čučí jak se oba vlaky honějí, který to vyhraje. To vždy pustí z Lichkova první osobák do Hanušovic a rychlík do Německa hned po něm. Mašinfírové pak závodí kdo bude první u strážního domku kde se koleje rozcházejí. Stejně to skoro pokaždé vyhraje rychlík. Ovšem pravým požehnáním pro pašíře je to množství kouře a páry které zakryjí okolí, pašeráci hned hup na trať a šup do Čech.

Dalším požehnáním byla svatba. To si bral Adalbert Halma z Hedeče boříkovickou Ruth Ladengruber co na podzim osiřela. Starý Ladengruber přijel tenkrát večer s koněm z Králík, čeledín Janek šel koně nakrmit, kuň se lekl, vykoppl čeledína z maštale, jen petrolejka v seně zůstala ležet. Janek utíkal pro sedláka a ten se selkou a Jankem letěl do chlíva. Co se tam dělo dál nikdo neví, ale ven je vynesli až třetí den když stáj dohořela.

Zůstala Ruth sama na statku. Peněz mnoho neměla, a tak se vdala. Pojišťovna sice něco zaplatila, ale na nákup krav, koní a opravu stájí to nedalo. Bert peníze měl, byl vzdáleným příbuzným s Kaiserem a chodil pro něj taky s pašem, a tak byl výhodnou partií. Zbytek doplatil Kaiser.

Doplácel rád a hlavně rád řídil opravu chlěva, cizího k opravě nevzali, vše dělali hedečtí. Sousedí se velice divili, že nenajmou místní, ale mladá selka Ruth

jim prozradila, že to jsou příbuzní a dělají zadarmo. Zadarmo to sice nebylo, vaření bylo hodně a ruksaky taky odnášeli plné, někdy i na voze něco vezli.

Kaiser řídil opravu opravdu dobře, takové skryše co ve střeše a ve zdech udělali nemají široko daleko. Jen ty opravy trvaly trochu dlouho. Copak zdi a střecha byly do žní hotové, kravičky a koně ustájení, ale řemeslníci přicházeli skoro každý pátek nebo sobotu a v neděli odcházeli. Zvykli si sousedé na tento řád, jen se podívovali nad tím, že mladý hospodář má hospodu skoro u statku a jezdí každý pátek a sobotu v devět večer do zájezdní hospody ke Köbrdlemu. Tam vypije jedno pivo a jede domů. To musí toho koně takhle huntovat, řemeslníky má doma a takhle blbne.

Zase Kaiserův nápad. Řemeslníci pašíři v pátek přijdou, něco udělají a večer jsou už v Bobišově, tam si toho naloží hodně, co každý ty dva kilometry unese a ve 22.18 šup za vlakem do Čech. Tam ruksaky dají na vůz k Bertíkoví a na lehkou pašu dojdou na statek. V sobotu se vše opakuje. V neděli jdou domů s batohem, jenom aby nešli na prázdno, ostatní dovezou příležitostně vozem.

Samozřejmě chodil i Koňská hlava. Z koně obdržel nejen hlavu, ale i sílu, opravdu unesl náklad co ani dva jiní nezmohli a Kaiser neskrbliil a platil mu taky dvojnásob. Netrvalo dlouho a poznal i jinou přednost svého švagra.

Odvážel Koňská hlava svým potahem plnou fůru paše z Boříkovic. Po cestě jdou dva nudící se financí, když vidí cizí potah a dva cizí chlapy hned.

"Halt. Kdo jste, co to vezete?"

Koňská hlava pomalu zastaví, pomalu sleze, bič drží v ruce a podívá se tím svým divným pohledem na strnady. Těm zbledla líčka, nemohou od něj odtrhnout oči, málem stojí v pozoru.

"Domů jedu."

Hoši byli nejistí, stalo se jim to, co téměř každému normálně vypadajícímu jedinci při setkání se znetvořeným člověkem. Ten co vypadal starší po chvíli vyhrkne.

"Tak jed'te s Pánem Bohem." Spadl kámen se srdce Kaiserovi, s Koňskou hlavou to ani nepohnulo.

Když císaři pašeráků otrnulo a vzpamatoval se, povídá si, zkusím to jinak. Najal si Koňskou hlavu na cestu do Německa. Tou dobou se mohlo vozit jetelové semínko beze cla do Čech. Domluvil se s Kargerem v Bobišově a ten jim sehnal celý vůz semene. Vezl tedy Koňská hlava náklad přikrytý plachtou, Kaiser šel za ním jako by sám a sledoval co se bude dít na celnici. Vyšel německý financ kousek do pasu, koukne na chlapa odfrkne si a mávne rukou ať jede. Tak jel k České celnici, tam to bývá vždy horší. Vyleze financ, taky kouká do pasu, taky na chlapa a vyhrkne.

"Co vezeš."

"Semen."

"Có?"

"Semen."

"Jo, a jaký."

"Jetel." a zahledí se financovi přímo do očí. Ten zbledne, sklopí oči, podá mu pas a povídá takovým zastřeným hlasem.

"Jetel, jed' jetel."

Vyšlo to a vycházelo to ještě dlouho. I dlouho jednou skončí. To už do pytlů ani semeno nedávali, jen samotný paš, ale Kaiser za ním pořád chodil pěšky. Přijede Koňská hlava do celního, z celnice vyleze chlap a obličej jako cezené nudle.

"Co vezeš"

"Semen, jetel, semen."

"Kecáš, pašuješ, copak je jetelové semeno hranatý?" vytáhne nůž a padne k zemi.

Za chvíli celá celnice lítá okolo.

"Co jste mu udělal, vy jste ho chtěl zabít?!" ptá se velitel směny

"Co já by delat. Dát raissepas, on delat bajonet auf, rika rezat, rezat a padla na zemi."

"Jed'te, vypadněte a nikde to neříkejte. To má z války, čeká jen na výsluhu. Co se třesete? Pojd'te, dám vám štamprli, raději dvě." Odjeli a více to nezkoušeli, vrátili se k osvědčenému přenášení.

Dnes lze těžko říci který místní občan denuncioval závody strojvedoucích. Vyslal nejvyšší pán železničář motorovou drezínu na kontrolu. Rychlík přijížděl na nádraží do Lichkova poslední a kus za ním zastavila v skrytu drezína. Oba vlaky vyrazily na závod, drezína za nimi a v závěsu rychlíku uháněla na Mitvald.

Kouř a pára zahalila krajinu i pašeráky, ti po průjezdu rychlíku vyrazili do Čech. Jediný kdo nestačil přeběhnout v kouři a páře byl Koňská hlava. Drezína změnila jeho vizáž na ostatky jaké zbývají po každém který neuhne rozjetému vlaku. Rozjetý vlak těžko zastavuje, ani drezína nezastavila ihned. Po silném nárazu trvalo dlouhou dobu nežli přišli na to, že něco není v pořádku. Než se vrátili stačili pašeráci odnést skoro celý náklad, pouze jeden balíček unikl jejich pozornosti.

Druhý den, když se za světla rozběhlo vyšetřování, povídá nejvyšší pán železnice.

"Víte, kvůli půl kila cukerinu takhle hloupě přijít o život, to jsem ještě neviděl."

Vyšetřovala komise dlouho, vlastně těch komisí bylo několik, četnická, finanční, železniční a kupodivu se schodli všichni. Pašerák přebíhal za rychlíkem, drezína jej srazila, neměla sice jet tak blízko, nebylo vidět, ale

probíhalo šetření ohledně závodících vlaků. Přes koleje nemá nikdo co lézt, od toho jsou tady cesty a pašovat se taky nemá. Zkrátka, z živých za to nikdo nemůže, chlapa nikdo nezná, doklady nemá a tak co.

Na Dvorským byl na pochůzce Ptáček. Když uviděl takovou kupu lidí, samá uniforma, došel až dolů a úředním hlasem se ptá co tam pohledávají. To si dal. Těch co měli hodně zlata na výložkách tam bylo moc, hledali obětího beránka, ten jim vběhl do cesty sám, a že prý kdyby konali financi lepší službu, chlap mohl žít. Měli vědět, že se tu chodí, vždyť je tady skoro vyšlapaná cesta, poprvé tu nešel, sám taky ne. Vysvobodil ho až takový obyčejný četník, ten se ho rozumě zeptal jestli chlapa nezná. No pohled to prý pěkný není, ale hlava zůstala.

Kouknutí mu stačilo jedno. Nejprve vyzvrátil snídani a pak povídá.

"Chlapa neznám, ale viděl jsem ho v Boříkovicích na statku u Ladengrubera, toho co vyhořel. Je tam mladej co se přiženil, jak se jmenuje nevím, já tam byl služebně a tenhle na mne vykouk ze dveří stodoly, takovejhle ksicht si člověk pamatuje dlouho."

Četníci hned došli pro mladého Halma k identifikaci, ten byl na zhroucení ještě než rameno spravedlnosti dorazilo k němu na statek, ať ho Kaiser uklidňoval jak chtěl, vzpamatovat se nemohl. Pohled na ostatky svého byt' i hodně vzdáleného příbuzného dokonal dílo zkázy. Práskl všechno, dokonce i to co nevěděl.

Vysoké šarže četnictva a finanční stráže vzali statek útokem. Bojovně mávají šavličkami vtrhli do stodoly jak Tataři na Moravu. Neodsunul se Kaiser se svou partou do bezpečí, chtěli jít až v noci, nyní šli ve dne a opatření želízky. Balvany se otáčely, skrýše vydávaly své poklady, nebylo ani třeba k tomu zpívat pašie, pouze Halma zpíval kde je jaký poklad.

Příští velikonoce lidi pašie zpívali a mladá Ruth Halmová děkovala v místním kostele Bohu, že pro samou práci nestačili dojet do Žamberka a přepsat byt' i malinkatý kouštínek statku na manžela. Soud mu totiž dal takovou pokutu k patnácti letům vězení, že by dva statky na to nestačily.

Josef Faltus byl vysoký a urostlý jako jedle v horách a jako jedle byl i větrem ošlehán. Ošlehaly jej větry a deště ve Vitanově na malém hospodářství kde se narodil a kde celý ten svůj dlouhý život prožil v práci i službě Bohu. Ošlehán nepohodou byl i na cestách, kdy vodil procesí na poutní místa nejen v Čechách, ale i do Pruska. Vodil děvčátka i chlapce, výměnkářky, selky střežící neprovdané dcery a hlavně byl obklopen sborem svíčkových bab. Kráčel ku chrámům s modlitbou i nábožnou písní neohroženě vpřed. Chodil s procesím bezmála již devadesát let. Zpočátku co by chlapec sotva plenám odrostlý a kolikrát na voze vezený, později již statečně za svým otcem cupitající a tátu napodobující. Když dorostl do let a otec jeho rodný sil začal pozbývat, často tátu zastupoval. Po smrti otcově, který dožil v bázni Boží sto a jedno léto, vodil procesí sám.

Na mariánské svátky vedl zbožné poutníky vždy na Horu Matky Boží do Králík, jednou za dva tři roky na Hostýn nebo do Olomouce, ale nejčastější cíl jeho poutí byl v Mezilesí nebo Neundorf. Tam putoval snad dvakrát do měsíce. Samozřejmě v létě, v zimě by pro sníh nikam nedošli. Jednou ročně šli i do Vambeřic, ale to bylo alespoň na týden, z Mezilesí se vrátili kolikrát i téhož dne v noci, když brzy ráno vyšli. A cesta tam je pohodlná, z Vitanova do Českých Petrovic to je hodina, na Rothflössel tak půl a s kopce do Mezilesí za dvě hodiny dojdou i když cestou zbožnou píseň pějící, či Otčenáš drmolí.

Poskakuje takhle jednou dozorce Zajíc brzy ráno nad Českými Petrovicemi a jeho citlivé uši zachytí zpěv, zpěv zbožného chorálu předříkávaného Josefem Faltusem a opakovaného sborem jdoucím za ním. Ulpí Zaječí oko na Faltusově doprovodu, skoro samá svíčková bába, jen tu a tam panenka z růže květ. Kochá se oko Zajícovo. Na zbožná procesí se vztahují jiná pravidla, nikoliv pravidla, zvykové právo, a tak nijak nezasahuje, jen ze zvědavosti se přiblíží a osloví Faltuse.

"Pochválen buď Ježíš Kristus. Kam otče dnes míříte?"

"Do Mitvaldu synu, k požehnání, nepůjdeš s námi Bohu chválu vzdát? K Panence Marii se pomodlit?"

"Nemůžu otče, do večera sloužím. Bůh s váma."

"I s tebou a přemýšlej synu, přemýšlej nad skutky svými."

Přemýšlí Zajíc nad ledasčím, hlavně nad štíhlým pasem dcerušek sedláků z Pastvin, Nekoře i Vlčkovic, které před ním defilují do Mezilesí. Nějak protloukl den, pochodil od něčeho k ničemu a večer se loudá ke strážnici. S radostí pozoruje blížící se dvojici. Konečně vystřídání, nudná služba končí, další nuda začíná. Jen se setká se střídající hlídkou Růžičky a Fialy dolehne k nim z dálky nábožná píseň. Procesí se vrací zpět.

"To si ještě počkám s vámi. Je to sice samá stará bába, ale takovejch pět holek, co jdou s nima, jsou jako maliny, to stojí za kouknutí. Čéče, dvě jsou hubený v pase jako vosy a sukně nad kolena, nohy jako špejle a nahoře místo halenky maj snad kapesník. Křehotinky akorát do ruky."

Těžce stoupá do kopce supějící procesí a aby lidi byli dříve spaseni chrčí sborem modlitby. Chrčí pro velký hic a prudký kopec. Tak tak mezi dvěma nádechy splyne jeden verš ze rtů, sotva dva kroky učiní mezi tím lapnutím po dechu, proto se pomalu blíží jak spasení, tak procesí ke státní hranici, mladí financi nevěřicně valí oči a Fiala povídá,

"Ty vole, kde máš jaký podvýživy? Vždyť je to samá bába sud. A ty mladý co jdou poslední, sukně že kotník nevidíš, tajli co dva chlapi neobejmou a upocený to je jako dveře od chliva. To jsou ty tvoje křehotinky? Vždyť se to sotva vleče!"

Kouká Zajíc, očím nevěří, připadá si jako Don Quichot před větrným mlýnem. Ne dlouho, "Zadržte je, já letím pro Beránka!"

Přijde Beránek a s několika žen z Českých Petrovic, pak začíná svlékání. Ženské svlékají, spíše odmotávají ze štíhlých těl metry látek, holky se loupají jako cibule. Mnohé metry látek padají z mladých těl i ze starých svíčkových bab. Tu vypadne balení cukerinu, tu vyklouzne rybí konzerva.

Povídá Beránek.

"Co čumíte cucáci? To jste ještě svlečenou holku neviděli? Konečně, vy Faltus ji asi nevidíte dlouho, tak koukejte co můžete."

Alois Kaufman, rodák ze Štainbachu, mohl být předlohou jak kladných tak záporných hrdinů mnoha románů. V jeho životě bylo tolik zvratů, že by poskytl látku plodnému spisovateli na celý život a ještě by autor svým dětem pár příběhů mohl odkázat.

V podstatě to byl chudák. Prarodiče vlastnili kousek země a osadili ji jedenácti potomky. Trochu to provdali a proženili s dalšímaí políčky, ždíbec přikpoupili a množili se dál. Ani hrabata či baroni nemají tak rozvětvený rodokmen jak Kaufmanovic potomci.

Alois, rozený roku 1896, dorostl věku kdy mohl svou prací přispěti k obživě rodiny. Kosou už zdárně vládl a často sám kosíval. Divný zvyk tehdá panoval na Pruské hranici, neboť každý neustále opilý pruský financ si toužil vystřelit po českém pašeráku. Alkoholem zastřený zrak se kalil a proto krvelačný Prušák pálil po všem co se hýbalo. Picnul si kterýsi i 18. června 1910 nad Bobišovem a mrška zbloudilá kulka neproletěla pašířovým tělem, ale zaryla se do levé nohy Aloisovy, kosícího orosenou louku v půlce Hraničního vrchu.

Vyšetřování nehody korunovala renta za zmrzačení levé nohy, což Lojzkovi nebránilo vstoupit do stavu pašířského, a tak nosil rance s pašem. Šestkrát už přinesl domů bídnou mzdu nosiče a po sedmé když odešel, daleko se nedostal.

Donesli ho, však nyní pouze do nemocnice v Mittelwalde.

Tentokrát mu prostřelili nohu pravou a to oprávněně při pašování. Renta se nekonala a brzy zhojená rána nebránila oženit se s petrovickou Anežkou Bílou. Zase rod Kaufmanův košatěl, tentokrát na České straně v Petrovicích, a tak když v létě 1916 rukoval řvalo u nich doma v kolébce již druhá dcera.

Utišoval je hned příští jaro s prostřeleným levým bokem a štěstí se na něho usmálo v témže roce o vánocích. Tenkrát u nich doma kouknul poprvé na svět malý Alois a jemu střepina granátu udělala v koleni takovou paseku, že mu místo sešívání raději nohu uřízli.

Opět malá penzička přibyla, ale copak s chlapem když má jednu nohu napůl invalidní, druhou ze dřeva a sotva se belhá? Poradil si sám, když holkám minul desátý rok. Vozily ho mladé slečny do rodné chaloupky ve Štajnbachu na čtyřkolovém vozíku a klučina sotva plenám odrostlý tlačil vzadu. Na kopci kluka nechal nasednout a to pak bylo křiku, když od Štajnšulcovy hospody sjížděli ten srázný svah dolů.

Zpátky ho taky vytáhli, no tím nejhorším stoupákem jim trochu pomáhal, to opřený vzadu o vozík tlačil a sliboval u Štajnšulce koupit preclíky. Sobě sliboval pivo.

“Co bysme si neužili, frau Brauner, tady to je za pakatel, a tak ještě jednou pivo a štýfla. Vohřejte děckám tři buřty, však se ještě do kopce natumlou, dyk to je ještě flák cesty do kopce. Zato vod chaty jedem jako páni až domů.”

Tahali ho takhle kupu let, stárnul Alois, stárnul vozík, a tak jednou když hrkotal dolů k Petrovicím, kolečko narazilo na kámen, Alois nezvládnul řízení a rovnou pod strážnicí vlítnul do stromu.

Alois sténá v příkopě, protéza v druhém, z vozíku třísky a vše pocukrovaný cukerínem. Za čtyry tisíce ho měl pod zadkem v káře, i jiný paš se tam mezi tím povaloval a jak to Lojzek uhrál u soudu ví jen pámbu, protože si doposavad neodseděl ani den.

Udo Hammermann sice pocházel z Chebu, ale mnoho let před válkou sloužil v Českých Petrovicích. Když milovaný císař mobilizoval, sám se přihlásil a skoro celou válku věrně sloužil Domu Habsburskému na mnoha bojištích. Nikdy nebyl raněn, až v posledním roce války jej výbuch granátu zasypal v zákopu. Polomrtvého Uda kamarádi donesli na obvaziště, tam jej jakž takž vrátili mezi živé a poslali na léčení. Nemluvil, nechápal, jen apaticky ležel a doktorům bylo jasné, že zbytek života stráví v ústavech. Nestalo se tak. Po nějakém čase začal projevovat zájem o okolí, začal bídně chodit a vrátilo se mu trochu paměti, taková špehýrka, takový šuplíček. Byl to ten šuplíček kde měl naskládáno své Petrovické období. Netrvalo dlouho a učené konsilium rozhodlo, že je schopen postarat se sám o sebe. Pak už to šlo rychle, uběhl sotva měsíc a byl s malou rentou propuštěn z blázince.

Domov nikde neměl, pamatoval si pouze na Petrovice a jak se nosí puška, dokonce se upamatoval na některé celní předpisy a úkony spojené se služebním řádem finanční stráže. Dojel do Českých Petrovic, najal si světničku u Petrláků a začal sloužit. Služba to byla podivná, vyzbrojen holí dělal pochůzky po hranici. Že zastavoval dle dávného Rakouského předpisu civilisty by celkem nevadilo, ale že kontroloval finance ustanovené státem mu z počátku činilo problémy. Strážci hranic ho samozřejmě předvedli na strážnici, to se mu líbilo a tam byl vyslýchán, to se mu zase nelíbilo. Dotázal se Beránek na úradech a úřady načrtly curriculum vitae ubohého invalidy. Nařídil Beránek.

"Nechte ho chlapi být, je to chudák a aspoň se zabaví. Vy se taky třeba pobavíte, kdo ví čím nám bude užitečný. Jeden hlídač navíc nám může jenom prospět."

Velitel má sice vždycky pravdu, ale tentokrát se mýlil, těžce mýlil.

Chodil dál, Udovok, jak mu místní brzy říkali, na ostrahu hranic, neznal únavy. Ve dne, v noci, za slunka i při měsíčku, ani déšť jej neodradil. Často bylo slyšet jeho "Halt! Finacvache. Ihre dokumente."

Když byl poblíž strážnice často jej financi vzali dovnitř, uvařili čaj, půjčili mu pušku a vytrhli se z nudy. Udo byl hovorný, sice hovorný pouze v rodném německém jazyku, ale to nikomu nevadilo, tady skoro každý ovládá řeči obě. Dozvěděli se od něj jak to tady chodilo za Rakouska, dokonce i o nějakých fíglech které neznali, byl jim skoro k užitku.

To už Udo sloužil téměř dva roky a stal se součástí života vesnice, hranic i finanční stráže. I Beránek s ním dlouhé hodiny probesedoval. Říkal potom svému zástupci Vránovi.

"Někdy je s ním rozumná řeč, jindy jako by z měsíce spadnul, víš, ale je mě divný jak se začíná vyptávat, asi se mu začíná vracet zdravý rozum."

Byl první pátek v září a ke strážnici doburácel motocykl, extra posel z Hradce dovezl pěti pečetěmi opatřenou obálku veliteli do vlastních rukou. Ujistění, že Beránek je velitel Beránek, podpis na doručenkou, podpis na hodinu

doručení, opiček kolem podpisů hodně.

"To se určitě z velitelství ptají, jestli si mužstvo pere ponožky." zahučel za poslem Beránek, zalezl do kanceláře a vylezl až v sobotu.

"Píšou mě, že u nás dochází k pašování léků ve velkém. Kdo, kdy a jak nevědí, ale je to určitě v Petrovicích. Tak zvýšit pozornost, nikomu ani muk. Jo a ani Udovi. Tuhle jsem ho viděl sedět s Birkem, no Róziným tátou. Udo do něj nalejval kořalku, Birke hulákal o tom svém větříčku, jen nevím co měl donést, v tomhle místním nářečí aby se prase vyznalo."

Netrvalo dlouho a Zahradník hlásí: "Šel s námi Udo, nad Mladkov, řečí měl spoustu, křičel jako kdyby jsme byli hluchý. Na Předním zvedl hůl, a že prej na Zadním jdou pašíři a letěl tam. My taky. Nikdo tam nebyl a od té doby byl zticha. Potkali jsme potom Koníčka, šel z Lichkova, nikoho taky neviděl, jen prej ke Kašparově chatě jel nějaký kočár, on by prej tak koně nehnal do kopce. Jen si myslel, že doktor z Mladkova jede na chatu k nějakému nemocnému. Skoro prý i poznal doktorova kočího."

Poptali se financi na chatě, jo jel tam doktorův kočár, ale na Vlčkovice, no spěchal, doktor vždycky spěchá, ne u nich se nic nestalo, žádnéj marod, jestli tam doktor seděl? Asi jo, co by jezdil kočár sám, vždyť jezdí tak dvakrát do měsíce, nemoc nepočká.

Začali financi sledovat doktora, Uda, kočího i kočár. Netrvalo dlouho a pravda se začala ukazovat ve své nahotě. Udo odvedl pozornost financů nebo je zavedl od cesty do Steinbachu hodně daleko. Když byli někde vzadu zpozzdálí je sledoval aby se kočáru do cesty nedostali. Kočí s kočárem napěchovaným pašem přešel do Německa a druhý den se vracel s léky které v Čechách nebyly nebo byly drahé.

Soud soudil pomalu zato tvrdě. Vinu svaloval jeden na druhého. Nikdy už potom Uda Hammermanna zvaného Udocvok financi neviděli.

Nesl Vincek paš. Noc byla krásná, jasná, finance viděl zdálky jak jdou ozářeni měsícem na horizontu Předního hraničního vrchu. Sedl si na ranec, počkal tak půl hodiny a v pohodě přešel hranice. Domů to neměl ani půl kilometru, zakopl a podrážka z boty upadla. Zatracenej švec, to odvedl mizerný dílo, zaklel v duchu, znovu sedl na ranec a podrážku přivázal k botě špagátkem. Šlo se mu mizerně, tak nějak na křivo a domů dorazil celý bolavý. Že bych si nohu narazil? Podívá se na botu co se vlastně stalo, v tom mizerném měsíčním světle to vázal jen po hmatu.

"Blbče!" Uleví si, "baže by se nešlo špatně když podrážku uvážeš podpatkem dopředu." Hodil boty za kamna a šel spát.

Ráno boty vytáhl a dal se do opravy. Přišívá, přibíjí a hlavně přemýšlí. Dodělal boty a šel na půdu. Byly tam. Staré válečné boty s podrážkou ze dřeva a svrškem ze silného plátna. Dostal jich po válce tři páry když souseď umřel a on pomáhal vdově vyklízet dům.

Strhl plátno z jednoho páru, na spodky přidělal řemeny, přivázal si je obráceně na boty a zkusil chodit, šlo to, mizerně, ale šlo. Hodně se to zlepšilo když přibral na pomoc lyžařské hole. Ty doličky co nadělaly hůlky ho inspirují k dalšímu zlepšení. Na dva klacky přidělal další pár podrážek vyřezaných z prkna.

Za pár dní napadl první poprašek sněhu. Přivázal si na boty obráceně podrážky, do rukou vzal hole a vykročil k západu. Zálibně pozoroval své dílo. On šel sám k západu a přitom dvoje stopy vedly na východ. Zaradoval se Vincek Vlk.

"Takhle na vás strnadi, jako bohdá bratr Žižka křížáky za nos vodil, když koním podkovy dal přibít obráceně, tak povedu já vás." Ještě jednou pohlédl na své dílo a zaklel. Stopy mluvily jasně. Šel tudy jeden chlap se dvouma nohama a po každém boku mu pajdal jednonohý. Musíš si blbče přidělat podrážky obráceně, na pravou nohu levou, na levou nohu pravou. Zalezl do dílny a udělal ze všech dřeváků podrážky a hole.

Jak bylo sněhu tak na palec vysoko dal třem nejmladším z nosičů dvě hole a dvoje podrážky. Hoši šli do Německa a holemi vedle sebe dělali stopy. Kus za hranicí přivázali obráceně podrážky na boty a s holemi obráceně dělali zase stopy. Opět kus za hranicí obrátili, tak šli dvakrát a po třetí zůstali v Německu u Braunera.

Ptáček s Fóglem jdou na pochůzku, podupávají, zima jim je, nosem potahují a žádnou radost nemají. Na Předním hraničním narazí na stopy. Oči kulí, tohle ještě neviděli, tady snad šla armáda. Běží Fógl na strážnici pro posilu, Ptáček pozoruje okolí. Stopy jsou čerstvé a pašíři se budou vracet až za tmy.

Vrátil se Fógl s Růžičkou a Jelenem, roztáhli se podle hranice a ukryti čekají. Dobře je viděl Vincek z Adamu. Chvilí počkal a přes Rothflössel zašel k Braunerovi. Napakovali se, hole i podrážky nechali u Braunera a přes Zadní

hraniční šli pohodlně domů. Strnadi to vydrželi skoro do rána.

Koncem ledna přišla obleva, potom přituhlo, sníh pěkně nesl, matka příroda jemně nacukrovala nového sněhu a tak celý trik zopakovali. Opět se strnadi nachytali.

Potřetí šli na Matěje, to už byl sníh skoro rozbředlý, ale po malém chumelení neposkvrněný. Tentokrát šli tvůrci stop každý sám na různých místech a udělali tři cesty. Zase se strnadi nachytali a čekali v mokré chumelenici do rána marně. To Beránek už začal tušit nějakou čertovinu.

"Jak tu silnici objevíte ihned hlásit. To na pašeráky nevypadá, za tím je něco jiného."

Když byli u Braunera potřetí povídá Vincek.

"Pane Brauner, to dřevo spalte. Já si myslím, do třetice a pak je to obehnaný. Vždyť financi musí už něco tušit."

Jen odešli přišel Kaiser s partou. Kouká na hole, kouká na podrážky a k čemu prý to je. Vysvětlil mu Brauner nový Vinckův figl. Tak dlouho Kaiser mámil až vymámil.

Přišel březem se svými plýskanicemi a hedečtí se potí při ražení stop v mokřím sněhu. Nešli jako Vinckovi hoši třikrát, vzali to pro jistotu šestkrát a to ještě malými krůčky. To byla dálnice co vyšlapali. Vinckovi hoši chodili tak kilometr do Čech, hedečtí to brali sotva tři sta kroků.

Přiletí na strážnici Vrána, že prej těch chlapů muselo jít nejmíň sto. Beránek sebral lelkujícího Ptáčka s Veverkou a už pádí na Zadní. Tam čekal Strnad.

"To je nějaká bouda na nás. Ty stopy končí támhle u těch keřů na mezi a odtamtud jich jde tak sedm. Vedou od Boříkovic, to je určitě Kaiser z Hedeče."

"Jestli to je tak, tak se budou vracet přes Dvorský. Vy mladý na ně počkáte nad tratí a já se Strnadem tady nahoře a půjdeme pomalu za nima po stranách. Do kopce snad nepoběží. Hlavně po nikom nestřílet, nevíte kde kdo bude, a tak nechci žádný krveprolití." rozdělí role Beránek.

Bylo to přesně tak, jen se rozestavili už Kaizerova parta jde, ještě se s holema na stopy táhne. Opět "Stůj! Finanční stráž." Opět baterky, chvíli honění a dostali čtyři z nich, Kaisera prvního.

Nepomohlo pašerákům, že šli stopy dělat poprvé.

"Vás jsme chytli s podrážkama a holema. Co to schazujete na Vincka, toho jsme nechytli a proč by vám to dával když říkáte, že je to jeho trik?"

Starý Birke, Rózin táta, začal na stará revmatická kolena pašovat. Začalo to nevinně posílkou kterou měl vyřídit v Mezilesí. Mladkovský starosta potřeboval vyřídit nějaké úřední záležitosti se starostou Mezilesí ohledně válečných invalidů, kteří se přestěhovali z Republiky Československé do Německa. Úřední cestou šlo všechno pomalu a velmi nespolehlivě, poplatky za poštu jsou vysoké a i čeští byrokrati mu házeli klacky pod nohy. Povídá takhle jednou v pondělí.

"Herr Birke, jste obecním sluhou, plat máte fixní, stejně se nepřetrhnete, půjdete do Mitwalde, tohle dáte tam, tohle tam a ve středu mě přinesete odpověď."

Birke šel nerad, těch sedm kilometrů, co to měl z domova, se mu zdálo hodně daleko a stejná vzdálenost je to zpátky, navíc do prudkého kopce. Ovšem povinnost je povinnost, a tak vyrazil přímou cestou na Německé Petrovice, Rothflossel a přes louky do Mezilesí. Tlouklo poledne na věži místního kostela když klepal u mezileského starosty na dveře. Okolojdoucí úředník mu sdělil smutnou pravdu .

"Starosta je na obědě, přijde ve dvě, nebo vůbec ne."

Usoudil Birke, že by oběd neuškodil ani jemu, hospod je tady taky dost, do dvou tam vydržím a pak uvidím. Viděl jen vyšel z radnice, hlavně slyšel.

"Servus Heinzi, ty ještě žiješ? To je let co jsem tě neviděl a co děláš, já jsem v penzi, no penze, není to ani na život ani na smrt a kde nic není, ani smrt nebere, ještě ti bere, ještě chlastáš, vidíš, pojď na pivo."

Takové pozvání od kamaráda, přitom Günter Korp kamarád byl, se kterým se neviděl od odvodu před světovou válkou, nelze odřící. Pozvání neříkalo o množství piva, bylo lakonické, pouze konstatovalo druh konzumovaného zboží.

Tu platil jeden, tu druhý, a když bila na věži čtvrtá usoudil Birke, že má taky úřední povinnosti. Korp mu ještě vysvětlil, že bydlí za zámkem hned naproti rybníčku.

"Je to ta nejmenší chalupa, a když se zdržíš na noc taky se nic nestane, vždyť

tam žiju dlouhý léta sám."

Zašel Birke za starostou, ten taky právě přišel a šlapal si na jazyk více než obecní slouha, tak rozhodl.

"Přijď zítřka k polednímu. Počkej.... Vy jste z Čech? Přijďte ve dvanáct, vezmu vás na oběd a řeknete mi jak je u vás. Pojďte se mnou."

Zašli za účetním, ten dal Birkemu několik marek.

"To máte na diety a nocleh, já si přečtu co chce váš starosta a zítřka vám to připravíme, nevdá vám to?"

Nevadilo. Nocleh měl zadarmo, zítřka dopoledne volno a tak s Korpem prohýřili obdržené diety, když nestačilo sáhl Birke na koruny. Nestačil se divit ani jeden z kumpánů jak málo korun stačí v Německu k radosti a těžké opilosti.

Ještě poledne není když vykartáčovaný Birke čeká na starostu a další opici. Mnoho úředních věcí v hopodě u radnice neprobrali a je tu půlnoc.

"Ty kluku zlatej, to jsem ani nevěděl, jak se u vás těžce žije. Přijď si zítřka kdy chceš, raději odpoledne, diety za dnešek taky dostaneš a my ti ty papíry zatím připravíme a abys na nás nezapoměl, Herr ober, dejte mu něco sebou na pití a na snídání, já to platím." Potom odklopýtal patrně domů.

Přespal Birke znovu u kamaráda, poměli se oba dobře z toho co na pití a na snídání dostal, více toho spořádal kamarád, Birke totiž usnul za chvíli po příchodu. Ovšem na radnici dorazil včas, akorát poledne na kostele tlouklo. Se starostou si dali ještě nějakou štamprli, a když hodinku propili obdržel balík spisů. Těžkým krokem zamířil Birke k bratrovi do Steinbachu. Opět bylo něco více kořalky, řeči se protáhly do pozdní noci, a tak o půlnoci na vratkých nohách kráčí Birke k domovu. Aportů a větříčků lítalo mnoho, zastávek u keřů taky. I tekutiny podle pitného režimu dopňoval. Když dorazil k hranici a uslyšel známé stůj, finanční stráž odvětil.

"Větříčku, co to bylo? Jó páni financi, přines mi je." Nepřinesl, stáli u něho.

"Herr Birke, co to tu vyvádíte? Vy pašujete? Co ten ranec? Co ta flaška?" Udělá Birke poslední mocný hlt a odpoví.

"Páni strnadi, prázdný flašky se snad můžou nosit, hm, větříčku odnes ji." Mrští prázdnou lahev rádo by za hranice.

"Jau! Člověče, raději si ji vemte domů, to budu mít zítřka monokl." Drží se Fiala za tvář.

"Ty kluku, ty seš Fiala, vid', na tobě to nebude vidět když jseš fiala, pofoukej větříčku chlapečkovi bebíčko."

"Her Birke, neblbněte, co to máte v tý tašce?"

"Kterejpak ty jseš, Růžička vid', jako moje holka zlatá, ta si měla vzít tebe, ne Vincka pašire, ten kazí dobrou pověst naší rodiny, ty nejseš pašir, vid'? Co bych nesl. To je úřední tajemství, po tom ti nic není, ále podívej se, samá pečet', samý tajemství..."

"Herr Birke, jděte domů, víte co, já půjdu s vámi, aby se vám nic nestalo."

"Jo ty jseš hodnej, ne jako Vincek, Růžička a Róza, Róza a Růžička....." To už začal ztrácet řeč a sílu v nohou.

Ve čtvrtek si pochvaloval představený obce Mladkov rychlost vyřízení úřední věci. Pod vousky si říkal. "Myslel jsem, že přijde za týden, ale od pošty a úřadů by to trvalo o rok dýl."

Osvědčil se Birke v nošení úředních i neúředních listin a poznal laxní přístup strnadů k přenášení opic. Začal nosit po zavedení své firmy i jiné věci. Navíc pod vlivem kamaráda Korpa soustředil kolem sebe i jiné penzisty z Čech a začali pašovat. Tykadlo dělal samozřejmě Birke, jak financí uslyšeli v rajonu "Aport větríčku" spěchali na co nejzazší bod svěřeného úseku. Kdo by toužil táhnout ožralého a pomočeného dědka z hranice skoro kilometr k jeho domovu. Jen větríček odnesl zápach moči a kořalky z hranic a finance z cesty, několik rachitických kmetů penzijního věku převleklo svá těla a těžké rance s pěti kily cukerinu do Čech. Chvála buď starým kolenům, že v ruksaku bylo vždy alespoň dva litry kořalky. Silné kořalky, tou se nejlépe mazala revmatická kolena starých pašeráků a k ránu byli namazaní všichni.

Trvalo delší čas nežli se doneslo Beránkovi o charitativní činnosti členů finanční stráže. Zprvu se tomu smál, Vincek nosí třicet litrů a táta půl a ještě v sobě. Když ale slyšel, že Birke nosí úřední lejstra dvakrát za týden, zpozorněl. Tolik korespondence nemám ani já.

Přehodil služby, vzal si ty mladší a chodili na Přední hraniční vrch. Poučení financí jak slyšeli větrík z úst Birkeho nezasahovali. Zasáhli až v okamžiku kdy větrík se změnil v supění staříků. Kdepak útěk, byli rádi když jim desetakilové batohy odebrali, ani je na strážnici nevzali, jen po zjištění totožnosti jim řekli ať jdou domů a až jim zdravotní stav dovolí přijdou k sepsání protokolu. Pouze Birke unikl, za hranicí upadl a ihned usnul. Jelikož ve spaní větríček nevolal, nenašli jej.

Petrovický Birke pro opilství přišel o zaměstnání, zavolal si ho v květnu starosta a povídá.

"Poslyšte, herr Birke, už delší čas pozoruju, že se zásilkama více chodí Vincek a vy taky kde sednete tam spíte. Je vám skoro pětadesát, to už je nějaký věk, a tak si užívejte stáří. Penzi nějakou dostanete, velká nebude, ale snad vás uživí."

Užíval Birke penze a hlavně začal obcházet hospody. Nejbliže to měl na hranici k Štajnšulcovi a navíc bylo v Německu levněji než v Čechách. Taky mu

stačilo méně k uspokojení žízň nežli dříve. Častěji chodil Vincek s nákladem ze Steinbachu nežli dříve, místo paše nosil pravidelně v sobotu tatíka své družky domů. V sobotu proto, že tenkrát byl lid dělný placen každou sobotu a mnohý po obdržení mizerného platu za celotýdení dřinu chvátal do krčmy. Popít, zazpívat, zatancovat a hlavně někomu dát nebo sám dostat přes hubu.

Vrátil se Beránek z Hradce, každý čtvrtrek tam jezdíval s hlášením, a mračil se víc nežli bouřkové mračno. Dostal tam sice nějaký metál na hrud', ale asi mu to duši nikterak neoblažilo. Taky druhý den na svolané poradě skřípavým hlasem káže mužstvu.

“Tak pánové, jestlipak víte, co se o nás povídá? Samozřejmě nevíte, já o tom taky neměl ani tušení až do předvčerejška. Že prý máme před služebnou vyvěšený rozpis služeb a to podrobnější nežli jízdní řád na nádraží. Že si prý petrovičtí pašeráci podle nás řídějí hodinky. Nevím proč si zasedli na vás, Vrána, netuším proč pomlouvají Koníčka, ale prý to chodí u nás takhle. Budu citovat, snad doslova.

“V šest ráno vyletí Vrána k Rotfloslu, v šest třicet zamžourá na Hollerovic holky a v sedm čtrnáct vyzunkle pivo s rafnou u Semeráka na Čiháku. V osm deset zapálí retko v půlce mostu na Zemský bráně, do devíti plive z mostu do řeky a v deset vylemtá na Čiháku piva dvě. Do půl dvanáctý si prý schrupne v tý boudě po dřevorubcích a úderem dvanáctý se cpe vepřovou se zelím zase na Čiháku. V jednu se prej vlečete po obědě a třech pivech zpátky na most, hodinu tam zase plivete a pak záleží jen na počasí. Když je slunce tak je malá procházka na Neslflek a když prší tak zase malá chrupka v boudě. Jednou za rok se prý stane když přijdete na strážnici v osmnáct nula jedna, vždycky prý se stihnete vrátit deset minut před šestou.”

S Koníčkem to vykládali stručněji. V šest vycválá ze stáje, prý naše strážnice vypadá hůř než chlív. V sedm už prý Krásná Braunerka čeká na hranici s plným půlitem. Kdybych nevěděl, že pijete pomalu jen vodu, Koníček, tak bych tomu pomalu i věřil, chlastáte tam údajně do devíti, pak když neprší tak chrníte v krmelci na Předním hraničním a když leje, tak u Kytlara ve stodole. Co děláte člověče v zimě? To tam taky ležíte? Kus pravdy mají, a tak přemýšlejte jak ty směny změnit.”

Zamyslili se nad tím všichni, opravdu se podle nich skoro hodinky daly nařídit. Stačilo jen trochu přehodit čas nástupu na hlídku, chodit nepravidelně a jinou cestou a nastaly žně. Počet zadržovaných prudce stoupl, chytili téměř každého kdo jen špetku paše nesl a těšili se jak lapí Vincka.

Marně doufali, Vincek se lapit nenechal, ten ty změny poznal snad druhý den a jak chtěl něco nést už poslal nějakého kluka hlídat strnady. Vodil potom partu pomalu spolehlivěji nežli dřív.

Po pár týdnech v sobotu, v den tatíkovy pravidelné pijatiky, došel k Štajnšulcovi, popadl Birkeho, hodil si ho přes rameno a odnášel domů. Avšak na cestě stálo auto, obyčejné černé osobní auto s Českou značkou a na České straně. Jen urazil těch pár kroků od hospody a vstoupil do Čech, od auta křik.

“Halt, finanzwache! Stůj! Finanční stráž.”

Z auta se souká nafintěný panák v civilu, rozhodně je mladší než Vincek a s postelí váží určitě půl metráku.

“Co chceš? Co tu hulákáš, to snad na mne?” Výhružně zavrčí Vincek.

“Ano, na vás, předložte dokumenty, kam nesete to děcko? Vždyť to je únos!”

“Copak ty jseš zač, panáčku. Abys mohl kontrolovat mé papíry, to bys musel kousek povyrůst a mít na sobě uniformu a tohle není děcko, ale můj nacucanej tchán. No skoro tchán. Nesu ho domů jako každou jinou sobotu. Nezacláněj a uхни.”

Neuhnul, naopak začal pískat na strnadí zobák, tak si pojmenovali pašíři píšťalky, kterými se financí svolávali. Pískot to byl nepříjemný a hlasitý, že by mrtvého probudil, procitl i Birke.

“Větříček, přines větříčku pfauéé....” Určitě chtěl vyřknout Pfeife v tom místním příšerném dialektu, ovšem místo slova píšťalka z něho vytryskl gejzír natráveného piva a černé kořalky.

Po prvním písknutí vyskočil z auta šofér v uniformě finanční stráže, po druhém přibíhají od Hraničního vrchu Jelen s Koníčkem a po třetím hvizdu dopadl na pískajícího civilistu proud odporně páchnoucích zvratků.

Řidič mává pistolkou, dokonce si jednou picnul do vzduchu na dodání odvahy, civil stojí s hubou dokořán, Birke znovu usnul, financí pobaveně pokukují a Vincek nadává. Z hospody se vypotácelo několik opilců chtivých zábavy. Pokřikují cosi na finance, určitě to bude něco hanlivého a civil jim odpovídá.

“Pašujelidi, pašujelidi, chyt'teho, chyt'teho, zabitmněchtěl.”

“Pane Vlk, nedělejte tady divadlo a běžte domů. Vy si nastupte a jedem k nám.”

Dlouho trvalo nežli do civilu navlečeného inspektora očistili. Ještě déle trvalo nežli pochopil výklad místních financů, že Vincek takto pravidelně donáší tatíka své milé domů. Že je to místní pašerácký král, kterého ještě ani jednou nepolapili, mu raději neřekli.

Byl listopad, uschlou trávu zakryl bílý poprašek prvního sněhu a uhodily mrazy. Vyšel Birke z hospody za soumraku a zamířil k bratrovi. Tam chvíli poseděl, vypil čtyři štamprle kořalky, a že jde domů. To bylo naposled co ho lidi živýho viděli. Potácel se nahoru Steinbachem, to nebylo nic neobvyklého, nezvyklé bylo ticho, nevolal svého větříčka. Teprve k ránu jej objevila zmrzlého

v příkopě hlídka německých financů. Neznali ho, a proto požádali v nejbližším statku hospodáře ať zapřáhne a doveze tělo ke kostelu do márnice.

Přijel sedlák Hoffmann s koněm a vozem, naložili tělo, převrátili na záda, Hoffmann koukne, pokřičuje se a říká zesnulém.

"Tak už ti Birke větříček dofoukal."

"Vy ho znáte?" Ptá se jeden z financů.

"Jo, to je bratr támhle Adolfa Birke, to abych ho zavezl k němu, on byl z Petrovic a má tam dceru."

Financ rozhodne jinak.

"Ne, musí být ohledán co se mu stalo a na to je márnice. My dáme vědět úřadům a řekneme to i bratrovi. Zaplat' Pán Bůh za tu poslední křesťanskou službu co jste mu poskytl."

Jeden doprovodil Hoffmanna a pomohl složit tělo, druhý kráčel k Adolfo Birkemu se špatnou zvěstí. Adolf ihned poslal syna k Róze, aby ji řekl kde chudák táta leží.

Nastala Vinckovi smutná povinnost, musel obejít úřady a žádat o povolení převozu Birkeho pozůstatků přes hranice. Nakonec oba státy souhlasily s převozem pod Adamem. Rakev přivezli v sobotu, tělo ustrojili a uložili do rakve.

V neděli ráno vynesli ostatky z márnice, naložili na vůz a jeli Steinbachem nahoru. Za rakví kráčeli Vincek s Rózou, Adolf Birke s rodinou, cestou se přidávali známí ze Steibachu, a tak když dorazili před hospodu u Štajnšulce, už je čekala Krásná Braunerka s lahví a sklenicemi. Připili zesnulému na počtu i poslední rozloučení s místem kde rád pobýval a došli ten kousek k hranicím.

Tady už čekala polovina osazenstva petrovické finanční stráže s Beránkem v čele. Němečtí financí předali papíry, sňali víko z rakve, čeští financí nahlédli, Róza začala plakat a pár babek se přidalo. Vincek protestuje.

"To snad už přeháníte, pánové..."

"Mlčte Vincku. Oni musejí, my musíme a kdyby jsme se chtěli mstít, nebo vás šikanovat, tak by jsme vám to udělali jinak. Chyťte to víko z druhé strany."

Zadunělo kladivo, víko přibito a kondukt na cestě k Mladkovu narůstal o petrovické sousedy. Obřad skončil a za stmívání se rozchází. Na prázdném voze se vezou babky k Petrovicím a chlapi s muzikou mizí v hospodě. Pozdě v noci s pokojem a veselou myslí klopytají domů. Ne nadarmo se říká, mrtví k hrobu, živí k stolu.

Čtvrtý den po pohřbu jde Vincek k svému zástupci Duškovi

"Nikde nic není slyšet, dovezli jste dobře?"

"To víš Vincku že dovezli, bylo to jak jsi říkal, nikde ani noha. Jen mě mrzí, že na tatíkově pohřbu ty pašuješ, už jsem ti to říkal."

"Nech toho Jirko. Každý smrdíme korunou a já nepašoval, to byla vaše věc. Co vy jste měli s tátou společného? Já si jen vzpoměl na to, jak předloni vypekli

z Říček kunštátské strnady s tou rakví namazanou syrečkama. Viděl jsi, vlastně neviděl, půlka strnadů byla na pohřbu, i ty dva co měli být na kopcích. Já vám to říkal a říkal jsem taky, ať si to prodáte sami, přilepšíte si i když si myslím, že se u mě špatně nemáte. Platím vám přece více nežli jiní."

Vrcholil advent. Děti se těšily co jim Ježíšek nadělí a dospělí se netěšili na to, co jim přinese nový rok. Starosti měl taky Vincek. Pro chudáky byl jedinou dostupnou rybou na vánoce uzeneček. Potoky zamrzlé, pstruha nechytíš a v Německu ryby stojí o hodně méně nežli u nás. Kořalka taky a na vánoce by se jí prodalo hodně. Jo prodalo a vypilo, i Birke by si dal a nedá. Ještě že ho do hrobu nehodili jak jim rakev po sněhu uklouzla. Uklouzla Hmm.

Obešel partu, do Steinbachu zaskočil a tři dny před štědrým dnem ožil Přední hraniční vrch výskotem dětí.

"Jako by se parchanti smluvili." Povídá Smrček Veverkovi. "Kdo to uhlídá?"

"Tys nebyl mladej? Nech je, to je jejich jediná radost."

Nebyla, bylo těch radostí více. Vincek koupil pytel rozinek a pořádnou dávku čokolády. Děti ze Steinbachu sjely s kopec, vzali připravenou dávku paše, kousek čokolády, hrstku rozinek a šly na kopec. Tam předají paš dětem z Petrovic, podělí se o čokoládu a rozinky. Dělí se také o jablka, ořechy, křížaly a jiné laskominy co si přinesly z domů. Když se vraceli za šera Smrček s Veverkou, viděli velkou bitvu mezi dětmi z Čech a Němec. Když se snažili děti umírnit, dostali co proto z obou stran. Museli ustoupit, sněhových kulí bylo na ně moc.

Děti řádily do noci. Ti nejstarší tam hulákaly ještě když Zahradník vedl Koníčka na noční hlídku. Dokonce někteří rozjaření smradi ze Steinbachu je

doprovázejí hodný kus cesty. Inu, hlídají hlídače.

To už nastoupila druhá směna, zdatnější. Na saních sjížděl pašerák za pašerákem a každý vezl pořádnou zátěž. Čeledíni ze Steinbachu zase tahali náklad na saních nahoru. Dole zalili kořalku pivem, a tak když se vracel Zahradník s Koníčkem k půlnoci zpět, nevěřili svým očím. Přímo na hranicích oheň, u ohně sud a okolo vrávorající postavy.

"Tady se pašuje!" Zařval Zahradník.

"Nep, nep, nepašuje. Ze Steinbachu pijou z německý půlky a my z český. Chlapi dejte si taky."

"To pivo je z Německa, jaká česká půlka, zabavuje se!"

"To my se taky zabavujeme, my se přímo bavíme, a když už to nemůžem vydržet tak chodíme čurat do Německa, vždyť jim to tam vracíme."

S opilou čeládkou nedělej spory, říká se, tak hlídka finanční stráže ustoupila. Navíc, když na ně začali dopadat první sněhové střely přidali do kroku.

Druhý den bylo ticho po pěšině okolo hranic i na Předním hraničním. Děti unavené po sánkovače počítaly dary co jim Ježíšek převtělený do Vincka nadělil a čeled' vyspávala opici co si nadělila sama, byť prostřednictvím stejného Ježíška. Vincek ježíšek s partou počítali taky, roznášeli, ukrývali.

U Braunera je ticho přímo hmatatelné, tam počítat zboží nemuseli, žádné skoro nebylo a peníze počkají. Navíc jel Brauner zásoby dopnit.

Kdosi, co se na něj od Ježíška nedostalo, sprostě prozradil celou akci. Šmejdili strnadi po chalupách známých pašeráků. Tu byla špetka cukerinu, tam skoro půl kila, jen těch uzenáčů bylo asi tak padesát. Měli na ně strnadi nos velmi citlivý od Kaiserovy akce na Zemské bráně. Tratili pašeráci, nemnoho tratili, leč neplakali.

Nastal Štědrý den. Děti byly tak hodné, že rozum zůstával stát, poslouchaly na slovo, postily se, co mohly dělat když peněz nebylo, jen čekat na svatvečer. Vyšli Ptáček s Fóglem na hlídku nad Lichkov. Co to vidí, v širém poli smrček stojí, na něm jedna svíčka, co si taky chalupník Janata může dovolit? Opodál skromný ohýnek a hromada roští.

"Zrovna na Štědrý den mi ho zabili. Jediný dítě, syn, tady se narodil, na týhle mezi a kdesi v Rusku ho zabili, ani nevím kde. Ani nevím kde hrob má, a kdo ví jestli ho vůbec má."

"Otče jděte domů. Syn se vám nevrátí a vy nachladnete, co potom s vámi?"

"Jo, jo, máte pravdu, hod'te tam to roští ať to tady nepřekáží a jdem."

Hodili na oheň to roští, co by nehodili když nevěděli, že na to Vincek s partou na hranici čeká. Nesou další zboží aby se zahojili po včerejší razii. Nejen nesou, ještě na saních s koněm vezou.

Vracel se Vincek Vlk od soudu v Žamberku. Ještě před nádražím se smál snaze soudce přesvědčit ho, že pašuje cukerin. Dušoval se tam před soudem, že neměl kolečko cukerinu v ruce ani nepamatuje. To víš, troubo, já bych se sehnul pro jedno mizerný kolečko. Ještě tak když mě půlkilovka upadne. Tak, že prej čím sladí? No do kafe kozí mlíko, jako všichni chudý tady v kraji a skoro každý podzim chodí na řepnou kampaň do cukrovaru v Kostelci. Ten deputát co tam dostane mu stačí na ostatní spotřebu. Róza taky chodí vypomáhat sedlákům, a tak nějakou tu řepu dostane, pak navaří syrop, na ten je zvyklá od dětství, konečně na chleba je to dobrý. To se soudce pěkně rozčilil, že se ho ptá na cesty do Steinbachu a ne co jeho konkubína vaří. To se zase na oko rozčilil Vincek. Co je soudci po tom s kým žije na hromádce, na svatbu peníze nemají a do Steinbachu chodí k Rózinu strejdovi na výpomoc když něco potřebují. Dopadlo to jako vždycky, trochu bububu a šel na nádraží. Tam už vlak od Prahy stál, koupil si lístek, vlezl do vagonu a kouká na vojáka co sedí proti němu.

"Že ty jseš Divíšků nahoře z Petrovic?"

"Jo jsem, pane Vlk, Josef, po tátovi."

"No právě s ním jsem rukoval do války. To ti mohlo být tak pět roků a řval jsi u mámy, když jsme v Kyšperku čekali na to až nás naložej, ani už nevím proč jsi řval. Vařili tam na jednom vagóně v polní kuchyni a jeden z těch kuchařů ti dal jako věnec na krk asi deset buřtů, visely ti po kolena a od té doby jsi ani necek. Chodil jsi po peróně jako generál a všichni oficiři se mohli potřhat smíchy. Jestlipak si na to pamatuješ?"

"Moc ne, jenom táta o tom často mluvil."

"Tak vidíš, já tě pamatuju jako malýho a ty zatím vojančíš, a co že jseš samý metál, to na vojně zůstaneš? Však koukám, že seš už četařem. Dobře děláš, tady práce není a tam máš penzi jistou. Copak doma chytneš, chalupu a dřinu."

"To jsem si poctivě vyběhal. Jak se závodilo u posádky, byl jsem první. Pak u pluku, nakonec u armády. Pak jsme jeli do Francie na nějakou soutěž. Belgický vojáci tam byli, Holanďani, Francouzi a my Češi. Taky jsem vyhrál. To jsem byl svobodník a ještě ve Francii mě udělali desátníkem. Vraceli jsme se přes Švýcar, a když jsem byl první i tam, tak hned po návratu četař. Tyhle odznaky mám taky za běhání, ale na vojně nezůstanu. Tátu kopl kráva zrovna do té nohy co ho ranili a nechce se mu to hojit. Jednou se mě ptal náš doktor co jsem takovej smutnej a já mu to řekl. On začal nadávat, legionář raněný u Zborova, a kdo ví jak ho léčí. Vzal mě do auta a jeli jsme za tátou do nemocnice v Červený Vodě. Zatím co já byl u táty on konzultoval s doktorama, podíval se na tátovu nohu a jeli jsme zpátky. Dlouho mlčel, až potom povídal, že se nedá nic dělat, buď táta umře, nebo mu nohu uříznou. Teď už ji má pryč, je doma a mě pustili na týden za ním, abych něco vypomohl. Já, že pomohl Republice Československý a armádě dost, že si to zasloužím. No a v červenci jdu do civilu. Když prý budou potřebovat zase něco vyhrát tak mě zavolají na cvičení."

Napovídali toho ještě hodně než se u Vinckovy chaloupky rozloučili.

Červenec vrcholil, obilí skoro sklizené a v podvečer na svatou Annu přišel Vincek k Divíškom. Vytáhl z batohu šest lahví piva a litr vratislavské, pomohl starému Divíškovi na dvůr, otevřeli pivo, dali si jednu štamprli a

povídali. Samozřejmě válčili. To jak se sejdou dva chlapi už bojují. Už se šelo když k nim přisedl Josef junior.

"Tak co závodníku, trénuješ?"

"Kdo by pane Vlk po tom dření na poli a u dobytka měl chuť ještě běhat? Já se závoděním skončil. Teď mám jinačí honičku."

"To si teda můžeš dát pivo a rafnu když už nejseš sportovec, ale trénovat bys měl. Kdyby vojanští páni potřebovali zase se někde pochlubit abys byl ve formě. Poslouchej, já bych ti dělal trenéra. Navíc bys to měl placený."

"Hele, pane Vlk, nedělejte si ze mě srandu, já si z vás taky neutahuju. Já jsem rád, že přes den udělám nějakou tu práci. Máma už moc nemůže, táta alespoň sebe obslouží, pomalu abych se oženil aby přibyly dvě ruce."

"No vidíš to, na ženění potřebuješ peníze. Já ti za každý trénink dám padesátku, někdy i víc a trénovat budem tak jednou za týden a ještě k tomu v noci, aby jsi mohl ve dne pracovat."

"Jo ták! Že mě to nenapadlo hned, vy taky na nic jinýho nemyslíte a co bude s tátou a mámou až mě chytanou a zavřou?"

"Ukaž mě v mý partě jedinýho kterýho chytli a seděl. Ani jeden a ty bys měl zaručený, že sedět nepůjdeš. Že tě chytanou s tím počítám, ale nikdy ti nic neudělají, za chvílku se ti omluví a pošlou domů. Na sto procent, já to mám vymyšlený dobře, ty nic neponeseš."

Podal mu ještě jedno pivo a musel mu nalít ještě další tři rafny než mladý atlet přikývl.

Jak už to bývá, za týden po Anně přišel srpen, pak září a tak dále. Mimo tyto změny v kalendáři nešlo vyzorovat nic jiného. Pouze Vinckova parta neměla žádné ztráty na zboží ani na lidech, to vlastně taky žádné novum nebylo, jen u Divišků přibylo do konce roku v šuplíku asi tak čtyřicet stokorun.

Se střídavým úspěchem a neúspěchem honila finanční stráž z Českých Petrovic pašeráky. Na konci dubna se vrátil po ránu Koníček dosti neupraven a zablácen na strážnici.

"Zatracenej chlap! Ten mě prohnal! Ze Zadního to met k Lichkovu, pak podle trati k Mladkovu a před Mladkovem mě utek. Aspoň paš kdyby zahodil, ale ausgerecht musí s ním zmizet. Alespoň by byla prémie, takhle mám jen poškrábanej ksicht, namožené nohy a zasranou uniformu."

Za týden přišli takhle zmožení Zajíc a Jelen.

"Z Předního za ním letíme, víc než padesát metrů byl před náma. Vzal to šikmo k Mladkovu, u Mladkova zahrnul nahoru k Adamu a mizera, když byl tak sto metrů od nás a my už nemohli, se klidně zastaví a zamává. Chvíli na nás koukal, a když jsem po něm chtěl střelit tak zmizel ve křoví i s rancem."

Na konci května vykládal Zahradník.

"Zrovna jsme byli u mostu na Zemský bráně, pod tím velkým smrkem. Mžilo, chlap nás neviděl a málem jsme ho měli. Shodil ranec a zmizel v těch skalách, já odpad brzy, pro mě tohle lítání není a tuhle Fiala za ním letěl až ke Klášterci. Začalo lejt a tak mu zmizel. Promokli jsme na kůži a to se Fiala ještě vleče s tím ruksakem. Ukaž, kolik jsme si alespoň vydělali. Těžký to je aspoň dvacet kilo, pomozte mu Zajíc to sundat."

Ochotně pomáhá Zajíc, uvolňuje řemeny nasáklé vodou, nakoukne a začne se smát.

"No vydělali jste hodně, tuna kamení stojí tuším šestatřicet korun a vy ho tady máte alespoň za deset halířů. To se mu nedivím, že se s tím netáh. Aby ho to netlačilo tak tam dal seno a to je nacucaný vodou až hrůza. Tos přines ještě aspoň pět kilo vody."

"Hajzl jeden! Blbci jsme! Podívat se podruhý musíme, no chytřejší příště budem."

V červnu jim s plným ruksakem utek ještě pětkrát. Začátkem července se sice zahojili na Dvorským, když pochytili znovu Kaiserovu partu s metrákem cukerinu, ale hned za dva dny znovu u Zemské brány jde chlap přes Červený potok. Jen Hajný s Veverkou zařvali Stůj! Ranec shodil dolů a utíká nahoru k Jedlině. Hnali ho tak půl kilometru do kopce, pak je to přestalo bavit a že se jdou podívat na kamení. Jo kamení bylo všude okolo, ale ruksak pryč.

"Zase nás napálil hajzl jeden! Oběhl nás a s pašem zmizel."

Srpen proběhl v poklidné službě. Nějaký ten úspěch byl, pár samotářů uvázlo v síti a přímo na hranicích u Štajnšulcovy hospody zabrali celý vůz. Chlap se sice vymlouval, že byl nality kořalkou a špatně odbočil, že veze z Mezilesí dolů do Steinbachu náklad kupci, ale jen mu řekli.

"Vy pane Maleček bydlíte ve Vlčkovcích a jedete s nákladem z Mittvalde do Bobišova zrovna přes Rothflössel? Kdo by vám to věřil? A kdo by věřil, že bobišovský kupec Karger potřebuje zrovna dva metráky cukerinu a čtyři metráky soli. To musí těch pár sedláků tady hodně solit a sladit."

Září začalo pěkně, teplo jako v létě a do Českých Petrovic přišly dva telegramy. Jeden starému Diviškovi od syna, že přijede příští pátek v 15.20 do Mladkova vlakem, druhý starostovi. Telegram to byl dlouhý, blahopřejný, kde starostovi obce ministr národní obrany oznamoval, že podporučík Josef Divíšek opět čestně a úspěšně reprezentoval Republiku Československou a armádu ČR na vojenské atletické soutěži ve francouzském Lyonu, kde získal dvě první místa a jedno druhé. Ostatní podrobnosti v dopise který následuje. Nelenil starosta a v místní hospodě seznámil sousedy s obsahem telegramu.

"Jo Pepíček, to byl hodný a pilný žák. Přeji mu ten úspěch. Tady má jen trápení. Táta bez nohy a marodí, máma taky na tom není dobře. Měli bychom ho pěkně uvítat, pane starosto, slavobránu postavit, chléb se solí podat, fanfáru zahrát. Možná ověčenou bryčkou vítěze ze zastávky dovézt i ty školní děti by mu mohly zazpívat a přiučít se, že píle a snaha nese sladké ovoce." Takovou řeč pronesl řídící učitel ke spoluobčanům a starostovi.

Když nastal slavný pátek, ověčená bryčka přiváží nově jmenovaného podporučíka ve slavnostní uniformě. Za zvuků fanfáry projíždí slavobránou ozdobenou Čsl. trikolorou a chvojím. Školní dítko pějící oslavnou ódu zkomponovanou řídícím učitelem k této příležitosti a družstvo šesti financů vypálí čestnou salvu. Trochu nesouvislého žvanění pana starosty a pak jen

žranice zalévaná pivem na útraty obce. Ve skutečnosti každý účastník dostal jitrnici a krajíc chleba. Těch padesát litrů piva se venku vytočilo raz dva.

Zato v hospodě pokračovali jen vyvolení. Dojatí rodiče, kteří byli dovlečeni na slavné uvítání syna sami požádali aby je vrátili domů do chalupy, oslavenec zmizel taky s nima a v hospodě zůstali jen starosta, učitel, farář, pár sedláků a velitel Beránek s poměrně již pivem nalitým družstvem finanční stráže.

"Vr, vr, vratslavskou by to chtělo. Tady hospodskej nám ji nenaleje, škyt, von nás zná, škyt. Leda si skočit ke Štainšulcovi a nebo tam poslat toho běžeckýho podporučíka aby přines. Ten by byl jako vítr, jak říkal Birke, větříčku přines. Stejně by mě zajímalo jestli by byl rychlejší než ten náš fantóm, vemem ho k nám ať to zkusí."

Beránek na něj kouká, oči vykulený, přemýšlí, lokne piva a povídá:

"Vrána, vy by jste měl fasovat pivo od eráru, jak se nalejete pivem a začnete s tím vr, vr, vratslavskou, tak na něco kápnete. Jako s tím Ptáčníkem z Nesselfleck. To bylo taky vr, vr a potom případ jako hrom. My jsme taky vr, vr, vrtáci i když je pravda, že to víme teprve týden. Vztyk a jdeme na poradu, tady by to mohl někdo slyšet. Ale co, sed'te, koukám, že jste všichni vr, vr, navrtaný, zítra to vyřešíme."

Vstane, odchází, jen kdyby ho někdo slyšel, myslel by, že se buď zbláznil nebo měl piva vr, vrchovatě. Za každým druhým krokem udělal vr.

Druhý den před obědem byla porada. Určoval Beránek strážce k hlídání Divíška. Měli okouknout kdo k němu chodí, kam chodí on a vůbec co by bylo podezřelé. Přišel Veverka, chvíli poslouchá a pak povídá.

"Hlavně to chce tlustej notes a dlouhou tužku. Teď tam bude chodit hodně lidí. Stará Divíšková večer usnula a ráno se neprobudila. To budem zapisovat i kdo přijde na pohřeb?"

Hlídali skryté hlídky, nic nepostřehli co by bylo podezřelé, teprve druhý den po pohřbu změna. Starý Divíšek se taky ráno neprobudil. Teprve v polou října hlásil Koníček podezřelou činnost.

"Prosím vás, co je podezřelého na sběru brambor? Leda to, že je měl už mít doma. Ale co se divit když pohřbíval tátu a mámu tak brzy po sobě."

"Podezřelý je to, že mu tam pomáhají z Německých Petrovic a hlavně děti pašeráků od Vincka. Že si nevzal místní? A potom ještě večer přilít jeden kluk a něco mu přinesl v balíčku."

Den nato hlásí Ptáček.

"Byl tam kluk, ten jeden z těch co byli pod tím stromem jak ze mě udělali vola a my Róze za to vykopali rybníček. Navíc se pěkně rozhlížel jestli ho někdo nevidí. Ty dva smrady si dobře pamatuju a pamatovat budu dlouho."

Den byl klid, v noci a příští den taky až večer v devět příběhne Zajíc.

"Šel ven, zadem a na Rothflössel."

"Tak pánové, všechno jako normálně. Jen tak za dvě hodinky mu obklíčíme chalupu a oči na šťopkách. Já myslím, že tak kolem půlnoci se vrátí, tak ať nám neproklouzne."

Neproklouzl, ale přišel skoro v jednu, na zádech obrovský pytel.

"Dobré ráno pane Divíšek, kdepak jste nám běhal takhle v noci?"

"To jste vy pane vrchní respicient? To víte běhal, někdy trénovat musím. Přes den to nejde, no teď bude líp. Pole zoraný, brambory vykopaný, teď to ještě všechno prodat."

"Co to nesete. Takovej velkej pytel, to máte ze Steinbachu, vidíte? To bude sladkýho, to se pomějem. Že taky nejste zpocený a udýchaný. To jste tomu trénování moc nedal. Tak ukažte."

"Když jinak nedáte, ale že se pomějete to nevím? Že by bylo seno sladký taky nevím. Vidíte, trochu jetelovýho sena jsem si přines z horní louky abych nešel s prázdnou. Jakýpak upocený v týhle zimě a vydýchal jsem se nežli jsem domů došel."

"Seno? Nepozval by jste nás domů, takovou malou prohlídečku bysme si udělali. Jo proto jste mohl tak pěkně utíkat když nosíte v pytli seno. To chlapi s puškama to měli horší a ještě proti vám pěkně trénovanýmu. Jenom škoda, že neběháte za nás."

Prolezli chalupu, nenašli nic, teprve když svítalo odcházeli.

Odpoledne, když se prospal a zaopatřil dobytek, navštívil Vincka.

"Vincku, je po běhání. Strnadi už vědí jistě jak to je. Včera na mě čekali u baráku, najisto čekali a kdybych seno nepřines domů tak věděli houbelec. Já jsem o tom přemýšlel, jdu k armádě. Tady už mne nic nedrží, chalupa i já budem hlídaný, vám už nic platný nebudu. Prodám to tady, u vojska mne sice velká kariéra nečeká, ale je to pod penzí. Tak vám pěkně děkuju za všechno, vydělal jsem hodně a vám přeju hodně štěstí. Kdyby se strnadi ptali co jsem tady chtěl, tak jsem přinesl tady ten kalendář po tátovi. Jsou v něm zapsaný adresy těch s kterejma sloužil ve válce. Já strnadům řeknu, že jste je chtěl po mě na tátově pohřbu, ale měl jsem tenkrát jiný starosti."

Od té doby financi přece jen občas někoho doběhli.

To bylo posledního dubna, Beránek měl svátek. Zase koupil sud piva, preventivně sehnal i tu zamilovanou vr, vr, Vránovu vr, vr, vrtislavskou, venku čina, že by psa nevyhnal, jen Beránek posílá finance na patrolu. Ostatní, co nemuseli na hlídku seděli okolo roztopených kamen, na kamnech se smaží pstruzi, sud piva mají na chodbě aby nezteplalo, a tak jen popíjejí, koukají oknem ven jak padá déšť se sněhem a vykládají. Hlavně si povídali co se jim kdy stalo během služby. Začal Strnad.

"Ještě dva měsíce a začne to. Ty handly mě už lezou krkem, nestačí místní děcka, polovinu jich stejně neznám. Jak skončí škola, už to sem bude chodit z Německa a potom to už nepoznám vůbec. Zeptáš se ho česky a hajzlík odpoví německy. Vopakuješ mu to německy a zmetek umí jen česky. Nese cukerín, chytneš smrada na naší straně a von hned, já jsem z Rotfloslu, máma mě poslala pro cukerín, čeká na něj a já zabloudil, pane celnice ukažte mě cestu domů. Vždyť vidíš celej Rotflosel, dyť to máš dvěšty metrů před sebou, jak teda můžeš zabloudit? Dyť to tady musíš znát i potmě. To já se tak zamotal. Hajzlíci to jsou, Herodesa krále na ně. Stejnýho smrada chytneš druhej den s botama. Bařa tam

je vyražený a to prej Her colamt, zuchen veg nach Vichštatl, že nese tátovi gumáky ze Žamberka a zabloudil jsem, já ti dám Mladkov. Přes Petrovice půjdeš smrade do Mladkova, just přes Petrovice."

"Máte recht, pane Strnad," povídá Ptáček, "papíry to nemá, do Pruska s faganem nemůžeš a tady ti potvrdí kde kdo, že je to jeho kluk. A holky? Tuhle jsem chytil pod Čihákem takovou žábu, možná že mohla mít tak patnáct, lezla tam do toho kopečka k silnici, já ji říkám: co to máš pod sukni? Jasný, že něco nesla, ale ze křoví vyskočil chlap, co si prej dovoluješ sprost'áku, že prej jsou z Jedliny, tady jsou na houbách a kdejakej úchylák, že holku svlíkat nebude. Hned, že jdem za velitelem, holka pod zákonem a zákon se mnou prej zatočí. Tak než jsme se dohádali holka pryč a jak já dokážu, že něco pašovala."

"Ale pánové," povídá Fogl." Zase se někdy nasmějem. Já tuhle narazil na chlapa, pod Štajnšulcem, skoro v Německejch Petrovicích. Šel po cestě, na zádech v ruksaku mlíčnou konev a bylo na něm vidět, že mu krásná Braunerka nalila víc než jednu. Z dálky jsem taky cejtil okolo něj takový jako po kořalce. Chvíli na něj koukám, chlap se přiblíží a povídá jestli nemám sirky, že by si retko zapálil. Čuchám, čuchám a pak mu povídám jestli není Jan Hus. Chlap, že ne a proč. Já na to, že když škrtnu tak by bejt mohl, jak je politej petrolejem, že by pěkně hořel. No trvalo to chvíli než kápnul božskou. Nes dvacet litrů petroleje, nalil se, zakopnul a všechno na sebe vylil. No nechal jsem ho bejt. Kdybych ho táhnul sem tak to nevyvětráme ani za půl roku, navíc vždyť on žádný paš už neměl."

"To já jsem chyt na Zemský bráně nějakýho inženýra z Prahy" navazuje řeč Zahradník, "takovej zelenej sušinka, malej a šel od Bartošovic. Já byl akorát na mostě, on na něj už skoro došel a jak mě viděl tak zastavil, a tak jako když se mu nechce dál. Kalhoty měl dole mokrá skoro po kolena a nepršelo dva dny. Já si říkám pobavím se, tak jdu k chlapovi a povídám, v Německu je to stejný jako u nás, že a co si nesete. On trouba alespoň kdyby zapíral, ale to hned, že kilo šunky a dvě čokolády. Že se to nesmí nosit to víte, ne. On moula se přizná, že ví, že mu to Semerák na Čiháku říkal. Kdyby dělal hloupýho tak ho pustím, ale povídám si, podvyživenej seš, a tak se alespoň jednou najíš. Tak mu řeknu aby to snědl nebo s tím musíme na stanici, sepsat protokol, zaplatit pokutu a další potíže. No chlap svěsil hlavu, vytáhl kapesní nožík, pomalu si ukrajoval a jedl. To už jsem dostal strach aby to nesnědl celý. Kdepak, měl v sobě tak dvacet deka a bylo vidět, že už mu do krku neleze. Stihnul ještě tak pět deka a to jste měli vidět co to s ním dělalo. Musel jsem ho dovléct na Čihák, Semerák mu nalil štamprli a teprve potom se zase vzchopil. Co čert nechtěl jdu vám druhej den na Hraniční vrchy a on vyleze od Štajnšulce, kapsy vycpaný, zůstane stát v Německu a jen kulí oči. Povídám mu, člověče, alespoň počkejte za hranicema než přejdu nebo to dopadne ještě hůř než včera."

"No mě se stalo něco podobnýho," vzpomene si Koníček. "Jdu taky za mostem do Bartošovic a najednou dole u potoka chlap, no chlap, zámora. Já na něj Stůj a von stojí. Povídám dokumenty a co tu děláte. Chlap nic. Jen hubu

otvírá jako ryba na suchu a ani necekne. Dobře čtvrt hodiny se s ním mořím, prošacuju ho a nic neměl. Teprve potom vykockal, že je na chatě u Semeráka i dokumenty vytáh. Nějakej Župánek z Litic. Prej čeledín. Já si v duchu říkal, kde bereš chlape na hotel na Čiháku a konečně, do Litic bys došel i na noc. No pustil jsem ho."

"Já ho tam taky potkal a taky to samý, asi je to stydlivka." na to Smrček. Ještě dva se přidali, že se jim vedlo stejně když Župánka stavěli. To jméno si pamatují dobře a taky ho chytli vždycky přímo na hranicích.

"Jo tak jestli ho chytíte zase tak tutově budete vědět, že dělá Vinckovi tykadlo, je vám to jasný pánové. To se raději rychle rozeběhněte odkud přichází." Dodá Beránek.

"Víte jak je to maliní na kopci před Štajnšulcem?" Ptá se Fiala a hned pokračuje. "Tam na ně chodili Langhanzovic děcka, toho podruha, však maj tu chalupu rovnou nad tím maliním. Já na ně často koukal, vždycky tak kolem poledne to tam obíraly. Taky skoro pokaždý tam přiběhli kluci z Rotflosu a chvíli po sobě pokřikovali a pak ty německý spratci po nich házeli kamením. Já na ně parkrát křiknul, ale stejně to pokračovalo. Pak jsem toho nechal a víte proč? Ty německý kluci po nich neházeli kamení, ale koňský buřty. Jednou jsem tam našel šlupky alespoň z dvaceti buřtů, tak jsem si na ně počíhal. Voni se tam najedly a ještě v bandasce domů buřty přinesly. Však víte co stojej v němčích. Jsou pomalu levnější než u nás chleba. Tyhle to dělaj z hladu, tak jim říkám ať si dávaj větší pozor. Jak to dělaj teď nevím."

"Za to já to vím." Doplnuje Ptáček. "Když fouká vítr ze severu tak pruský kluci pouštěj draka. Zrovna kus pod tím maliním. Představ si, že alespoň desetkrát deně jim drak spadne do Čech a ti Langhanzovi jim ho zanesou. Taky ty draci smrděj koninou na dálku, taky jsem jim říkal, že je to dost nápadný, a tak vymysleli jinej figl. S konzervama. Udělali si čelenky jako indiáni, řvou tam taky jako indiáni a střílej z luků. Jenže šíp nese provázek, na něj navážou konzervu a přetáhnou k nám. Už mě to nebaví jim něco říkat. Republika nezchudne o těch pár korun a tyhle se alespoň najedí, hubený jsou až hrůza."

"Když povídáte o buřtech" směje se Fogl, "to mě napálila stará Cabalková z Bartošovic, ta vozila šišky až od Nessel. Parkrát jsem ji prohrábl vozík, samý šišky. Povídám ji proč jezdí až tak daleko? No u Bartošovic je to prej vyzbírání. Tak jednou zase babka sbírá, mokrá to bylo jako z potoka vytažený, tak to prohrábnu bodákem. No vytáh jsem napíchnutej buřta. Nechal jsem ji taky, jak to říká tady Ptáček, von stát pro těch pár buřtů nezchudne, ale schválně si to zkuste, mezi zavřený a špinavý smrkový šišky zamíchat buřta. Opravdu není mezi tím sajrajtem vidět. Já tomu sám nevěřil, ale babka mě to potvrdila, kdykoliv jsem hrabal, vždycky tam byly."

Mezitím se vrátili z pochůzky Jelen a Veverka. Ptáček s Foglem neradi vstali a šli střežit hranici a sbírat další příhody. Jelen hlásí.

"Pane vrchní respicient, máme další případ a neobvyklý. Dole v Lichkově je

taková bída, že už lidi jedí uhlí, no nedivte se, na vlastní oči jsem to viděl. Jel nákladní vlak z němec, mašinfýra kouká z okna, jak byli u Kinzlova statku houkne a topič vyhodí lopatu uhlí ven na louku. To není nic divnýho, kameny vyhazují když je v uhlí mají a velký kusy uhlí vyhazují taky, to si potom jejich známí sbírají na topení.

Taky, že jo, jen vlak odjel, starej Kinzl se synem a kyblem jdou ke trati. Uhlí posbíraj, zašli s ním do dvora a uhlí umejou. Bylo mě divný co s tím dělaj, a tak se dívám dalekohledem, stál jsem totiž pod těma smrčkama co maj nad barákem aby na mě tolik nepršelo. Tak to v tom kýblu umyli, mladej vytáh křivák, ufik kus toho uhlí, dá starýmu a sobě uříz taky. Bylo vidět, že jim chutná, ukrojili si ještě dvakrát z jinejch kusů. Tak si říkám, za zeptání nic nedáš, rychle seběhnu dolů, kryju se, aby mě neviděli, vyskočím na ně a povídám, běžel tu chlap okolo, viděli jste kam zahrnul? Doprava nebo do leva? Rovně ne, to bych ho viděl. Že prej k Lipce, doleva, povídal na to mladej, tak já taky k Lipce, ale to uhlí jsem viděl dobře. Každý kousek měl špagátek a na řezu byl nádherně červený. Tak si myslím, že když se pane Beránek opatrně zeptáte v Kyšperku, kdy ty dva z mašiny pojedou zase a my chytne Kinzlovic s kýblem, že to uhlí bude pěkně vonět. Zrovna jako uzenej tuňák a třeba bude i něco na zapití jako máte tady. No tak nalejte honem, zmrzlý jsme vobá."

Respicient Hajný nalil všem po jedný pašovaný vratislavský a povídá.

"Když to tak leju tak vám musím říct o Hahnovi z Boříkovic. Toho znáte, to je ten obecní... no řekněme slabomyslněj. Lidi mu nijak neřeknou než Dummkopfhahn. Na podzim jsem došel z Dvorskýho kopce až k trati a po cestičce vedle kolejí tam vlekli německý financi Hahna. Teprve když došli až na čáru mě uviděli a povídaj, že v Bobišově oslavovali, snad dožínky nebo co a Hahna, že tam lidi nalili až skoro nemůže chodit. Tak ho vzali tady zadem protože mu tam dali pecen chleba, bančičku polívky a kus špeku. Kdyby šel přes celnici tak mu to tam seberou. Bančičku na mlíko mu dali do ruky, pecen pod paži, pánové, takovej jsem ještě neviděl, ten měl alespoň pět kilo. No špek měl v kapse. Já si říkal, co oči nevidí, a tak jsem ho nechal jít. Potácel se pěkně, chleba mu padal, ale baňku nepustil. Když tam tak sebou zase říznul na zem, nevím co mě to napadlo, dojdu k němu, vezmu baňku, čuchnu a loknu. No řeknu vám pánové, jsou to svině. Z půlky to byl ten jejich černej Bavrbír a z druhý půlky kořalka. Říkali Němci, že ho tam hecovali, až snědl dva talíře polívky a ještě si tam nadrobil chleba, bodejť by mu polívka nechutnala a neožral se tam takhle. No dovedl jsem ho podle Orlice skoro do Boříkovic. Když se tam vymáchal v řece tak už šel sám."

"Já vám něco povím o těch jeho synech." Doplnuje Vrána. "To jsou snad ještě větší hlupáci jak táta. Bylo to možná o měsíc později, zima už tenkrát skoro byla a zrovna jak povídal pan Hajný. Na tom samým místě jednou k večeru vidím dva chlapy jak si nesou soudek, dvacítku, ve kterejch po hospodách rozvázejí kořalku. Zastavím je a kdo jsou a co nesou. No Hahnovi a nesou kořalku. Že se nesmí nosit přes hranici to vědí? Proč by ji prej nenesli když je

tak laciná. Tak proč, když to jako nevědí, jdou podle trati a ne po silnici. Co by chodili po silnici, ze začátku Steinbachu je to podle trati mnohem blíž. Já se jich ptám, copak prodávají kořalku někde na poli nebo na louce? To nevědí, oni ji koupili na cestě pod vesnicí, a tak to z nich pomalu lezlo jak z chlupatý deky. Jejich táta byl v létě kosit seno a obilí ve Steinbachu u Weise a zůstali mu dlužný, že se vyrovnají na podzim jen jak obilí prodaj. Tak tam poslal kluky, u Weisů jim dali peníze a kluci, když se vraceli, tak dole pod vesnicí uviděli vůz s rozbitým kolem. Pomohli formanovi, ten jim nalil kořalky a bavili se s ním. Když zjistil, že mají peníze, a tak za sto korun, tak hned, že jim prodá sud kořalky za ty všechny peníze a když mu přinesou sud zpátky, že jim padesátikorunu vrátí. Kluci blbý natolik nejsou aby si nespočítali, že je přijde litr na dvě padesát, to je míň jak za půlku tady líh, a tak to vzali. Na to jak vrátí sud nepomysleli a ani se nezeptali komu. Chvilí jsem nad tou povedenou historií koumal, co je na ní pravda a co ne, a jen tak se zeptám jestli je dobrá. Že prej jo.

Sakra! Nalejte taky jednu, už mě z toho povídání vyschlo v krku."

Vypil a pokračuje.

"Tak jim taky povídám, že ochutnáme. Kluci ochotně sud odšpuntovali a do čeho prej nalejt, to byl problém. Tak uříznu slámku a natáhnu. Jo pánové, ty blbci táhli sud co má alespoň dvacet kilo a v něm dalších dvacet kilo, ale vody, čistý vody. No nechal jsem je jít. Zaplať pánbůh, že jsem porušil služební povinnosti a loknul si, to bych potom tady s váma nevydržel. Voda! Fuj! To takhle vr, v Bratislavskou, naleju, jo?"

Ozve se zase Beránek.

"No Vrána, fakt to pivo asi budete fasovat gratis. Vždyť jste zase vyřešil případ se kterým si nevědí rady na druhý straně ani tady. V lednu dostali četníci v Králíkách příkaz pátrat u nás po nějakých lumpech, co v Německu v Habelšvertu přepadli formana, myslím, že se jmenuje Hoffer. Doma ho přepadli, natloukli mu hubu, že prej dost a sebrali mu osmdesát pět marek i když měl ve šrajtofli víc. Kolipak je pětaosmdesát marek? Sto korun, že? On to nehlásil, nechtěl, ale jeho žena byla u nich na policii a vypovídala, jak od nich slyšela Steinbach a do Steinbachu a přes hranice s vodou, že sud si nechaj a jestli se mu to nelíbí, že můžou přijít zase. Tak, že museli být z Čech. No zase jste na něco kápnul. holt vám to po pivu zapaluje."

"Když povídáte veliteli o zapalování," vzpomíná Růžička, "to jsem byl na Zadním hraničním, na sobě tu maskovací pláštěnku a stejně mokrej víc než vodník. Lilo a mlha, že je vidět tak na dvacet kroků. Já stojím bez hnutí a najednou chlap tři kroky ode mě, na zádech ranec jako stodola, funěl taky pěkně. Já mu říkám, pojď se skovat, však se dva vejdem. Von stojí a čučí a tak zase já, co neseš v tom ranci a chlap zařve "Sirky, sakra sirky, já vůl nesu sirky." Tak mu pomůžu sundat ranec a koukáme dovnitř. Pravda, takovejch dvacet balení bylo ještě suchý, chtěli jsme si zapálit, ale retka mokrý a těch dvacet balení zmoklo taky. Povídám jdi domů a přijď za tři dny, to bude sucho. A von prej nashledanou a šel."

Smrček navazuje.

"To já pod Čihákem chytil ženskou, no babu s loktuší plnou sena, špatně si to naměřila, šlápla do tý bažinky a nemohla ven. Já ji pomoh a povídám. "Copak matko, nesete seno Prajzům?" Vona se hned rozbřečela, že je Brúnová z Těchonína, mladý umřeli a jí zůstal vnuk na krku. Jen by jedl a pole malý, dest korun žebračenky nestačí, a tak si chtěla přilepšit a nese bylinky k Wintrovi do Rothflossel. Že je prej dobře platí. Kouknu do loktuše a hned kdo jí to poradil. Prej sousedka Janečková, však ji známe všichni, Wurzelfrau jí říkáj, však to taky je kořenářka vyhlášená. Povídám, matko, to jste se špatně koukla co trhá ona, ta trhá mářinku a ne svízel. Vono je to hodně podobný jen tenhle svízel je daleko větší. Běžte domů, za tohle vám nikdo nic nedá, ani já vám za to pokutu nemůžu dát. Vždyť toho tady roste tolik, že to na uniformě nosíme pořád, to když musíme někde přes luka jít." No šla a brečela."

"Když povídáš o trávě a seně," vzpomene Jelen, "na mě narazil chlap a ten nesl pořádný snop ostřice. Zírám jako nevím co, na co pašuje ostřici? K nám? Pravda, měl ji tak pěkně srovnanou, sice trochu povadlou, ale dokumenty v pořádku, byl ze Žamberka a povídá, že z toho pletou nějaký ozdoby a tahle, že je nejlepší. Roste prej jen u Freiwalde. No za týden jsem byl v Žamberku a ten samej chlap prodává v lahůdkách. Každýmu nabízel, prej pravá polská zubrovka, litr za čtyřicet korun, delikates, fajn zboží, kupte paničko a ve flašce měl tu ostřici. Já blbec jdu na četnickou stanici, četník se mnou, a když jsme chlapa, jo Faltus, Jaroslav Faltus se jmenuje, vyslýchali, každému nám jednu nalil. Skočil někam a přines i tu trávu, fakt je jiná než ostřice. Četník jen bručel, za co prej by chlapa honil, že k finanční stráži berou asi jen blbce, tak servus kolego a odešel. Když s tím Faltusem jsme pili druhou flašku tak to vyzvonil. Fakt to na hranici byl on a stačí ty trávy dát jeden lístek do litru a jak se to změní. Prej to tam taky fakt roste. Koukal jsem se potom do předpisu, o tomhle tam nic není, a tak když na někoho kdo to nese narazíte, tak ať nám ji hrst nechá."

"Asi bych vás potom musel trestat za braní úplatků." Směje se Beránek, odejde, vrátí se s lahví ve které je list trávy a naleje. Všem chutnala a každý uvažoval, jak zjistit naleziště této pochoutky a o tom, zda milený velitel přece jen úplatky nebere. Ten se rozpovídá.

"Tak vám povím, jak jsem bral úplatky já. Když jsem tu nastoupil, sami víte co to bylo za honičku, tak jsme vlastně chodili jen po hranici. Já když šel okolo Čiháku tak mě Semerák hostil. Páreček, gulášek, pivečko, vždycky říkal, "to pivečko zavírá oči, to aby jste neviděl až potáhnu krávu přes Červenej potok. konečně po gulášku se spí taky pěkně." Jak jsem chtěl platit, vždycky to tak pěkně zatutlal, vždycky se na něco zeptal a já trouba myslil, že to dělá z milosrdenství božího, na úplatky jsem nevěřil. No a tak asi za měsíc zase začnu o placení, Semerák odběhne a vrátí se s účtem. To jsem myslel, že se tam pološím. Měl všechno přesně poznamenaný, datum, hodina, cena a ta cena jak v nejluxusnějším hotelu. Nu zaplatil jsem sice až druhý den, tolik peněz jsem při

sobě neměl, ale poctivě zaplatil. Od té doby jsem se vymlouval, že mě to služební řád nedovoluje, to už bylo jasné kdy nastoupím jako velitel a on to uznal taky. Potom jsem se někdy na pivo stavil, a tak to šlo pár let.

Tenkrát po tom střílení, jak nám pomohl hajný Elster, bylo kupa papírování, šetření, a tak jednoho dne ráno, bylo to ve čtvrtek, obuju nové boty, za chvíli telefonát, dostavte se na inspektorát do Králík. Já vůl šel pěšky. Tam se mě zeptali, jestli včera přšelo nebo bylo hezky, nebo na podobnou vededůležitou tajnou blbost co se mohli telefonem zeptat rovnou, a já šlapal pěšky zpátky. Z Dolní Lipky bez bot, pro puchýře už v botách nešlo vydržet. V pátek, mimo jiné bylo třináctého, obuju staré boty a opatrně jdu na kontrolu k Bartošovicím. Došel jsem k Čiháku a tam, jak je ta lávka nad hospodou, sednu na máchadlo a honem bolavý nohy do potoka. Hic je, větvička se nepohne, ptáčci cvrlikají, potůček chladil puchýře, a tak když Semerák z Modré strany vlek koš hřibů a hekal, tak mě probudil. Povídám mu.

"Pašujete?" Chudák zblednul, sednul na lávku a poléval se vodou.

"No já jen proč to sbíráte u Prušáků a pohrdáte krásným bílým českým hřibem, to jste vlastenec? Nebo je tady necháváte na semeno aby pravý hřib u nás nevyhynul?"

Při řeči se probírám houbama a narazil jsem mu v košíku na flašku toho sladkého černého Bavrbíru.

"Človče, že to sladký svinstvo můžete pít a natož ještě teplý. To si rovnou uvařte meltu, nasypete cukr a je to to samý. Jestli jste před krachem, a na cukr nemáte, řekněte Vinckovi nebo Altmanovi. Ti vám za režijní cenu půlkilovku sladkého donesou."

Neuklidnil jsem ho, naopak, začal brunátnět a rudnul čím dál víc, už jsem věděl kolik uhodilo. Prohrábnu košík, šest jich tam ještě bylo, povídám "Proč sedm?"

"No přeci každý den po obědě jedno, za ty leta jsem na něj nějak zvyknul a zvyk je železná košile, i když koukám, že teď bude asi pruhovaná a bez piva."

"Tak pojďte do chládku, tam to spočítáme." To už zase začal blednout. Do toho jste přišel vy Jelen. Já se vám nedivím, jakpak to bylo dlouho co kousek odtamtud si z vás chtěli dělat terč a jak jste říkal. "Veliteli, zase na druhý straně někdo šmátrá, jak vystrčí hlavu, já se určitě trefím, nevdá?" To mu taky pomohlo."

"To si pamatuju, však jsem z toho byl celý pryč, jak se podíval von a jak vy. Skoro jsem si myslel, že pašerácký král jste vy. No nedivte se, v té době? Ale co, Vrána nespí, zakrákej a nalej, vr, vr, Vrána koukej, už nesněží a letí vrabec."

"Hergot chlape, je ňákej tlustej. Pašuje. Vy nechcete pane vrchní? Tak si dáme sami."

"Tak abych pokračoval, to už byl zelený jako bříza na jaře, vešel na verandu přede mnou a když byl u kuchyně vylítne z ní ta tlustá holka, jo Anerl, co tam posluhuje a ptá se kde je ta pašovaná, že pan správní rada ty český patoky nechce.

To se už Semerákovi podlamovaly kolena, o košík nejevil zájem, sedli jsme dozadu za kuchyň, co vždycky když prší a máte jít k Bartošovicím chlastáte tu pašovanou vy, ticho, já to znám! Tam mu počítám. Sedm let jste nájemce, každý den jeden ten Bavrbír to je tři sta pětadesát. No řekněme tři sta, každý den to pít nejde. Třista krát sedm je dvatisíce sto. To už je pěkných pár korun o co státní kasa přišla. Sabina a Brettsschneider vám taky něco dosvědčí. To ještě tenkrát oba tady zapisovali co mohli, teprve potom jim dobrý lidi vysvětlili co se u nás v kraji nedělá a hubu nabili. No tak něco u soudu ukecáte, ale takovejch pět let a pokuta ve výši majetku to bude. List papíru by byl černý proti jeho obličejí. "Pane Beránek, vždyť to není tak jak říkáte."

"Hele, pane Semerák, skočte pro dvě piva, vy si nalejte co chcete a mě jeden Kümmel, ale pašovanej." On to nedonesl, to Anerl, on měl problém půlitr udržet jak se mu ruce klepaly, a tak povídám:

"Nečum holka, vypadni, pane Semerák, já vám vracím ten účet tenkrát. To nebylo moc pěkný. Omlouvám se, já nevěděl, že si to tak budete brát. Vy si asi opravdu jdete jednou za měsíc pro pět piv. Člověče, Anerl bydlí tady hned za potokem v Prusku a vy chodíte pro sedm flašek. Ať vám přinese každý den jednu a ani pes po tom neštěkne, když bez toho svinstva nemůžete být." Potom už se mu vracela normální barva do obličejí.

"Abych vám řekl pravdu tak mě je nosí. Jak mám ve sklepě jen jednu flašku tak dvě nebo tři přinese. Kořalku taky, když dojde tak pro ni skočí domů. Já toho moc tady nechci mít pohromadě. Ten pulitr bych ukecal, že to tu někdo z druhé strany nechal jako pozornost a stejně od vás na kontrolu nikdo nikdy nepřišel. Když přijde tak naopak... ale raději to nechtějte vědět."

"Já to znám," povídám, "všude se to tak dělá. No vidíte, nic není tak černý jak ten Bavrbír a děkuju znovu za Jelena, jak jste se o něj postaral."

"Takže nejen my, ale i velitel přijímá úplatky!" To už se trochu pletl jazyk Veverkovi. "Byl tu loni před koncem prázdnin mužiček, bóžičku, dvě stopy, tři dlaně a jednou plivnout. Přinesl kornout a v něm oříšky! Jo, to je něco pro Veverky, v čokoládě oříšky, blbec. "Můžu li se, pánové, dotázati kde jest tu zemská hranice a hranice státu Republika Československá?"

Za ním ženská jak kdyby Tlustý Bertě z oka vypadla, pamatujete na ní ještě? A hned k němu.

"Nebav se s nima Oťásku, kdoví co ti namluví, znáš přeci svý studenty co je to za lháře."

"Ó ne, má milá, každý rád tomu kdo se slušně optá, slušně odpoví. Obzvláště pak státní zaměstnanec pod pensí, což úředníci finanční stráže jsou."

"To ne, Oťásku, svému univerzitnímu profesorovi chudý student slušně odpoví, ale lže kde může. A víš ty co je toto za lidi? Uniformu má, a tak je to žoldák. Pamatuješ si, že by nějaký žoldák, obzvláště pak krále římského, vychování měl? Vždyť i Pána Krista zamordovali. Co zavánělo králem či císařem, vyjímaje mileného otce vlasti Karla IV, nikdá za nic nestálo." Dva dni jsem je neviděl, až třetího dne, zrovna jsem byl kousek za odbočkou ke

Kašparově chatě, vidím z hospody u Štajnšulce vypadli tyhle dva. Vona teda vyšla, ale von opravdu vypadnul. Sebrala ho ze země a šli po louce nahoru. Potkali jsme se kousek na naší straně a já říkám, že jako pan profesor je trochu unavenej. Von drmolil něco německy, asi mu nedošlo že už je deset kroků doma a vona že se byli trochu občerstvit. Mezitím pan profesor sebou zase seknul a strhnul ji sukni, jen to zařinčelo. Bodejt' by ne, co tam všechno měla nevím, cinkalo sklo a na zemi zůstali dvě čokolády. Nechala Ot'áška kde byl, popadla sukni a hup do němec. Co jsem měl dělat, sebral jsem tu profesorskou trosku a dovedl k řídícímu do školy. Tam totiž nocovali, ten profesor před lety učil našeho řídícího, a tak tam byl na prázdninách. Já myslel, že to byla jeho žena, ale ne, sestra to je, starší sestra která ho vychovala když jim rodiče umřeli a on si ji nechal u sebe jako hospodyně. Ale praštěný jsou asi vobá. Pak už jsem je neviděl, asi pro ostudu odjeli."

"To já jsem chlapi dělal loni na Štědrej den Jéžíška." Chválí se Zahradník a pokračuje: "To si snad pamatujete jak dva dni předtím chumelilo, půl metru toho nahnojilo a zrovna na Štědrej večer jdu na hlídku nahoru. Sice to ze Štajnbachu protáhli až k hospodě a od hospody naši taky, ale proletovalo už odpoledne znovu, ale jak se začalo šerit napadalo asi dvacet čísel znovu. Zůstal jsem nad Kašparovou chatou pod těma velkejma smrkama. Povídám si, kdopak by na svatvečer teplo domova opustil. Bylo tak devět a dva chlapi rance sotva vlečou. Zrovna ke mě, zachumelenej jsem byl zrovna jako ty stromky okolo, ani se nepohnul, a tak si najednou koukáme z očí do očí. Byl to starej Urban co má těch dětí, že je nikdo nespočítá, se zetěm šli. Co šli vlekli se tím metrem sněhu a já hned."

"Tak pane Urban, zase jsme vás chytli a zrovna zase já. Ještě k tomu na Štědrej večír. To dáte dětem pěknýho Ježíška." On na to.

"Pane rešpicient, vždyt' je to dneska pošestý. To už je let co jste mě chytli dole u Bergmanova kříže a nebyl jste to vy, ale nákej mladej co zrovna ten den přišli. Však to taky tenkrát bylo u vás slávy."

Tak tam stojí, pára jim jde od huby, nevědí co dál a já taky ne. Tak povídám nestůjte, nečumte a mazejte domů. Za prvé můžete zmrznout, za druhý děti čekají na Ježíška, že jim něco nesete? A za třetí si to dneska zasloužíte, nehleďte na to, že se mě s váma nechce vláčet na strážnici. No bylo vidět jak si oddechli a mazali domů taky nějak rychlejc."

"To já nadílel letos o Velikonocích," začal trochu rozpačitě Zajíc, "právě od nich nad tím přemýšlím, jestli vám to mám říct, ale at' to víte, kdoví co ponese příště. V neděli před pomlázkou stojím před Štajnšulcovou hospodou, zrovna se šerilo, spíš tma než světlo a po cestě od Štajnbachu jde chlap, na zádech ruksak a v něm plechovou flašku, takovou jako demižon, ale měla větší hrdlo. Zastavím ho, dokumenty, posvítit si musím, nějakaj Kaška z Vlčkovic. A co to nesete se ptám. Ve Vambericích, že byl a nese na svátky zázračnou vodu pro celou rodinu. Tak mu říkám, dete s křížkem po funuse, vzkříšení už bylo a když zjistím, že tam máte kořalku tak se budete dušovat, že se s tou zázračnou vodou

stal zázrak a náš Pán ho učinil? To už tady bylo, ukažte. Postavil tu flašu na zem, otevřel a vytáhnul z kapsy takovej skládací kalíšek, pěkněj, to jsem ještě neviděl, nabral plnej tý vody a prej pijte, je to léčivý. Jestli je léčivá nevím, ale smrděla jako nějaká kyselka. Tak mu říkám, běžte s Pánem Bohem. Šel, nebyl dál jak dvacet kroků a já si vzpoměl, že u toho Mariensaule, no u Bergmanova kříže je taky zázračně léčivá voda, co to vláčí z Vambeřic. Doběhnu chlapa a nechám ho to zase složit. Utrhnul jsem prut, strčím do tý flašky. Tak pět centimetrů, dál to nešlo. Vyliju to z flašky, samá konzerva, a ve vikslajvantu čokoláda. Znáte to ty řeči, chudej jsem, děti kupa a svátky na krku. Počkal si až bude šero, aby do flašky nebylo vidět i ten pohárek proto měl, já mu na to skoro skočil. Bylo mě ho líto, asi pro ty velikonoce, tak jsem ho nechal být. Pak jsem se ptal Vlčkovských a opravdu je chudej, bez práce a děti má sedm, tak jsem alespoň jim udělal na svátky radost a vám to říkám, aby jste věděli o té flašce."

"Jo dvojitý dno to je stará finta, ale často se na to zapomíná. Když byla posledně v Králíkách porada u náčelníka, tak mě říkal z celnice v Dolní Lipce Vávra jak chytili z Králík Halfera. Má tam autodopravu a jezdil s velkou Tatrou. Udělal si dvojitou střechu, tam prej se vešlo půldruha metrů. Jednou vezl konzervy, nějaký cyklista se mu přimotal do cesty, strhnul to do příkopa, celá střecha na něj spadla a přimáčkla ho, že je prý rád, že to přežil. Jo jeden a půl metrů to je nějaká váha."

Dopověděl Beránek a koukne na hodinky. No ven vidět není, na těch hodinkách obě ručičky nahoře a okna strážnice stále září do tmavé deštivé noci jako maják. Spolehlivě vedou Ptáčka a Fogla po službě do hnízda, leč v teple služebny nebděli již všichni. Zůstal jen Beránek a jeho pět oveček. Z toho dvě oblékají pláštěnky, berou pušky a odchází do té sloty venku. Ptáček postaví flintu do kouta, shodí pláštěnku a čepici, přihladí vlasy mokré deštěm a postaví na stůl tašku. Takovou obyčejnou tašku co s ní chodí hospodyně nakupovat.

"Veliteli, tady vám posílají, asi ti pražáci co jsou u Semeráka, prezent k svátku. Šli čtyři od Štajnsulce po louce k Čiháku, já na ně huknul stát a oni klidně utíkali. Nejdřív podle hranic a pak zahruli do Rotfloslu, ale tašku mě tam nechali, s tou se jim blbě utíkalo. Jo taky jedna ženská tam nechala boty, v blátě. Obě. Nechal jsem je na chodbě abych to tady s nima nezasvinil. Takový krásný botky na podpatku, to by tady žádná nenosila a gór v tý slotě venku. Tak copak vám vlastně nadělili. Kořalička čistá dvakrát, hm, i sladkej Kümmel jak tady čtu. Tu vy máte rád, že? Hele, šunčička, salánek, čokoládička a koukejme! Ta káča si tam nechala i doklady! Břízová Jiřina Praha Bubeneč. Dyť to povídám, pražáci. No peněžitý dar taky, jeden, dva tisíce, raz, dva, čtyři sta a dvě padesátky. Drobný spočítáme ráno. Dvacet, třicet a šest marek, no chudá zrovna není, ty drobný taky nebudu počítat, jdu se převlíknout, to asi z týhle flašky pít nebudem, co?"

"Neбудem, ale vám tam nechali nějaký pivo, v troubě guláš a tady trochu kořalky. Bohužel jen českej rum. Já za tou, jak říkáte káčou, zítra skočím, třeba

vám pošle nějaký nálezný, když ji nezavřeme. Nebo jestli je svobodná vrhne se vám okolo krku. Tak to chlapi brzy ukončete, zítra je taky den a dobrou noc."

Vylezl jednou starý Maher z baráku a obhlížel zahradu jak mu to tam pěkně roste. Za plotem, co je to křoví, se honí omladina ze vsi, ječí jako pavíáni a hrají si na finance a pašeráky.

"Co řvete holomci? Strnadi choděj potichu a řvou jen když pašíře honí, no a my taky drželi hubu aby nás slyšet nebylo a ranec jsme drželi aby jsme o paš nepřišli." To už většina dětí přišla k němu.

"Poslouchejte jak to dopadne když pašíř není zticha. Možná jste znali tu Bémku z Vlčkovic, no tam na tý samotě bydlela. Celý její jméno znělo Esmeralda Rodrigues Anna Maria Erzsibét Vanda Isabel Otylie Böhmm. České úřady na takové jméno uzpůsobené nejsou, a tak v dokladech měla napsáno pouhý Otýlie Böhmm. Lidi ji veřejně říkali Otylka, ne že by měla v pase přes míru, statná byla, to jo, vysoká tak sdo devadesát a ty svaly rovnoměrně rozložený, no prostě kobykla. Však taky kdyby těch svalů nebylo dost nemohla by za mlada dělat v cirguse zápasnici. Málokterý chlap ji tehdá na lopatky položil, málokterý ji zmohl, to až Heinz Böhmm ji tehdá ve Vídni tak zrychtoval, až svolila s ním jít k oltáři. Holka hloupá tak zahodila svou uměleckou kariéru u cirgusu. Za to dlouhý jméno mohli její rodiče a prarodiče. Babička Esmeralda byla Španělka a krasojezdkyně. V nějakým jiným cirgusu si namluvila Piera, krotitele dravý zvěře, prej byl z Francie,. No a jejich synáček Jean mohl oči nechat na Eržice, tanečnici ve varieté Esterházy z Budapešti. Její matka Vanda byla hadí žena a z Polska a občas stála u prkna do kterýho házel nože druhý dědeček Imrich. Tak když tyhle mladý křtili svoji prvorozenou dceru, aby se zavděčili starejm, tak jménama nešetřili.

Ten Heinz, ten Böhmm, to bylo chlapisko, centimetr mu scházel do dvou metrů, ramena široký, ruce lopaty, to měl z toho jak celý život kácel v lese. Copak taky jinýho mohl dělat. Chudej kluk z chudý chaloupky, pole jako dlaň, chalupa na samotě a v ní ještě dvě malý holky, no sestry měl, mladší. Je s podivem, že ta holka cirgusačka světa znalá to tam vydržela, inu, asi ho měla ráda. No a ty voči, ty měl modrý jako len když kvete, není se co divit, že si ho holka vzala. Vlasy kdysi měl světlý, do žluta, ale ty mu vstaly jen do tý doby než si čuchnul za války plynu u Ypru, potom měl hlavu holou jako miminko zadeček. Von z tý války si toho přines víc, malou stříbrnou za statečnost, Signum laudis tam bylo napsaný, ale ta mu byla na prd. Přines si taky tyfus a tuberu, což mu taky k ničemu nebylo. Když se teda vrátil z války zase šel do lesa no a přivydělával si chožením u Vincka. Však taky takový chlapisko toho uneslo. Chodil s Vinckem tak rok, dva a pak začal nosit sám. Někdy šel s bratrancem, někdy se ženou, ta toho unesla taky požehnaně a nanosili toho

hodně. Odbyt měl zajištěný, obě jeho sestry se vdaly do Hradce, vzali si dva bratry, dvojčata z kupecký rodiny. Ty kluci mají velký obchod v tom Hradci dodnes. Tak co v noci přinesl, druhý den odvezl nebo poslal po dráze. Nosil sám ale čtyry roky, za ty čtyry roky ho honili mockrát, jednou moc nescházelo a byl po smrti. Na Zemský bráně brodil Orlicí a na silnici financ. Českéj financ a hned "Stůj!" To víte, že nestál, vzal to zpátky, ale tam německý financi a dva. Tak honem potokem k mostu. Českéj financ do vody nechtěl, bylo to v zimě, a tak za ním poslal olovo. Tři rybí konzervy to prolítlo a ještě do zad dloblo. No utek ani nevěděl jak. Podruhý ho chytil, to ten mladej Zajíc na něj juknul nad Štajnšulcovic hospodou. Chvíli Heinz utíkal, a když si Zajíc picnul do vzduchu, tak zůstal stát zrovna nad strží, jak je ten vysokej břeh nad cestou. Zajíc k němu doběhnul a jak byl tehdá ještě novej a nezkušenej, tak pěkně k němu. Heinz nejdřív shodil pytel ze zad, potom Zajíce dolů ze srázu, popad pytel a než se strnad vydrápal zpátky už byl na Adamu. No přišli k nim tak za hodinu. Podle popisu si byli skoro jistý, kdepak by byl široko daleko takovej velkej chlap. Nejdřív ho Zajíc okukoval, že prej chlap je vysokej jako tam ten, ale tenhle má hlavu jako koleno a ten druhej měl hustý černý kudrnatý vlasy. No bodejť, beranici při paši měl, aby mu hlava nenastydla a ve tmě mu pleš nesvítla. Přeci jenom to tam prolezli, ale paš v baráku nebyl. Kdepak v baráku, v tý lípě co nad chalupou stojí, vona je dutá a o tý dutině nikdo další kromě Otylky nevěděl. Tam se toho vejde, kolikrát co za týden nanosili a čekali až si to některý švagr autem odveze.

To už je pár roků, tehdá zrovna začalo jaro, tálo, chvíli přšelo, chvíli chumelilo, takový ty velký vločky, no pravý pašírský počasí. Strnadi někde pod stromem zalezlý aby nezmokli, a tak to vzal od Braunera přímo po poli domů. Málem vrazil do strnada, kterej to byl už nevím, seděl tam na mezi pod pláštěnkou a než se zvednul byl Heinz už pěknej kousek od lesa na Adamu. Byl by mu utek, jenže, zrovna tou cestou šli z tancovačky dva mladý strnadi, tak jim vlítnul rovnou do náruče. Nežli by se kluci vzpamatovali tak by byl hluboko v lese, jenže, právě to jenže. U cesty příkop, plný vody, navrchu led a ten nevydržel váhu metrakovýho chlapa s půl metrskem paše. No rýc a byl ve vodě, v pěkně studený vodě a navíc v bryndě. Pomohli mu vstát, pomohli i na strážnici. Nežli tam došli to už cvakal zubama, studená voda v březnu o půlnoci po tříkilometrovým běhu mu dobře neudělala. Na stážnici, i když ho svlíkli, zabalili do dek a posadili ke kamnům, začal ztrácet vědomí. Nežli dojel k ránu doktor z Lichkova tak přímo hořel. Ani v nemocnici mu moc nepomohli a zápal plic na tu jeho tuberu ho do týdne skosil.

Otylka si poplakala tak měsíc, pomalu z baráku nevylezla, nikdo za ní nepřišel, česky se nenaučila snad ani slovo, ostatně lidi ji neměli rádi zaprve jako bývalou cirgusačku, za druhé pro její hlasové projevy. Poslední leta trpěla na rýmu, a když měla kýchnout ozvala se vždycky hodně nahlas.

"He...He...Hepčiiiiii, čert tě vem!" Už před Heinzovou smrtí často z ničeho nic zase hlasitě, velmi hlasitě pronesla.

"Au, au, auauau," nebo "Jujuju," či dokonce "Aúúúúúúúú." No dovedla to natahovat hodně dlouho. Taky měla takový suchý kašel, přímo záchvaty, a že by si dala ruku před hubu to ne. Tenhle mocnej řev byl způsobenej nedoslýchavostí, sama si to neuvědomovala a jako většina málo slyšících mluvila mocným hlasem. No o mrtvých jen dobře, se říká, přežila Heize asi o rok, ale musel jsem vám to povědět aby jste to pochopili co bylo dál.

Asi za měsíc po pohřbu se vydala sama k Braunerovi. Nabrala paše do pytle a vyrazila k domovu. Hranici přešla na Předním, a když ji notný kus od hranicí doběhnul Zahradník jen mu mocně kejchla v ústrety.

"No právě, ženská! Máte toho zapotřebí? Však se za váma ženu alespoň kilometr. Vždyť vás je slyšet snad až na Mutrberku v Králíkách. Copak s tím vaším hekáním a kejcháním nesedíte doma. Správněj pašerák je na cestě potichu, ale vy! To si k tomu můžete ještě zaspívat. Co vůbec nesete, máte cukerin?" Neměla, tentokrát si nesla jen co doma k jídlu potřebovala.

"Víte co, běžte, nikomu to neříkejte a víckrát nechod'te." Nějak s ní měl asi soucit. Tak si to holomci pamatujte a neřvete ani když si hrajete. Jo jo, co se v mládí naučíš, při pašunku jak když najdeš."

Když se Imrich Kalmán narodil nemohl tušit jak mu sudičky nalinkují život, dokonce by ho ani nenapadlo, že zamotají hlavu s tou svoji sudbou mnoha lidem i za dva a půl století. Po čerstvě narozeném dítěti nemůžete chtět aby tušilo a nebo mělo nějaký nápad. Malý Imrich spatřil světlo světa poprvé roku 1681 v pevnosti Ráb, ta se dnes jmenuje Győr, v slavné pevnosti o kterou se tahali dlouhý čas udatní žoldněři neméně slavného císaře Rudolfa II. s tureckou armádou. Imrichův táta Jánoš právě v téhle pevnosti cvičil mladé rekruty a proháněl je ještě čtrnáct let nežli přišel mor. Tátu Jánoše s mnoha dalšími, mezi kterými byla i Imrichova máma, odnesli na hřbitov a kluka poslali do Wiener Neustadt. Právě v tomhle Vídeňském Novém Městě bylo vojenský učiliště a tam z něj po pěti letech udělali kadeta, to jako čekatele na důstojnickou hodnost. Taky se ji po roce dočkal a jako velitel pravých maďarských husarů pustošil různé kouty rakouské říše až do svých dvaceti čtyř let. Pořád bylo do koho střílet a sekat. Do sedláků co se jim robota nelíbila, do zahraničního nepřítele který byl všude okolo a brousil si zuby na osiřelou říši Rakousko Uherskou. Taky se oficiři mordovali mezi sebou při soubojích z jakékoli malicherné příčiny, když zrovna nebylo do čeho píchnout. Imrichovi se stal osudným souboj jeho velitele s jakýmsi pitomým českým baronem. Nalili se tenkrát všichni a hned, že se budou střílet. Jenže sebe netrefili, jen zbloudilá mrška kulka se skovala do Imrichovy nohy. Tak ho nalili kořalkou ještě víc, odnesli do Kladska kde ložirovali a teprve po pár dnech zavolali plukovního felčara. Nevypadal střízlivě

když přišel, bratrsky se s Imrichem podělil o flašku kořalky a pak mu klidně tu hnijící nohu uříznul.

V Kladském lazaretu se o něj starali dobře, jen velitel co mu olovo nadělil ho tam rád neviděl, připomínal mu jeho špatnou mušku, a tak šup s kriplem do Mittelwalde, tam se doléčí. Taky se tam naučí šít vojenský mundůry, alespoň si na chleba vydělá, kdo by živil mrzáka. Šít se naučil, jen to mělo malinký háček. Od tkalců mu nosila sukno Anerl, holka pěkná jak svatý obrázek a na Imrichovi mohla oči nechat. Však kluk taky byl pěkný, černé kudrnaté vlasy, snědou pleť, bílé zuby z toho svítí, no zbláznila se holka, pomínil se kluk a za rok stavěli v Rothflössel barák. Trochu úspor měl on, trochu ona a ten velitel, co ho zmrzačil, mu taky do dlaně nějaký to zlato nasypal. V Rothflössel za pozemek moc nechtěli, vesnice se teprve rozrůstala, to už věděli, že se i jejich rodina rozroste, tak budovali stavení trošku větší. Polí a luk koupili taky pořádný kus, je to na kopci, nikdo se sem nehrnul, tak to všechno pořídili lacino. Vydrželo jim to šťastně a poklidně živobyť do léta páně 1745, však si ten letopočet napsal i na štít výměnku který zrovna dostavěl. Jenže stěny ještě neoschly a Terka, to jako Marie Teresie přišla o Slezko, pruskýmu králi Fridříškovi II. se tenhle kraj zalíbil, armádu měl dobrou, a tak si Kladsko prachsprostě přivlastnil.

Upřímně řečeno to nikomu z prostých sedláků tady nevadilo až do doby kdy přijela komis vytyčovat hranice. Lajnovali ji pěkně po vršcích kopců nebo podle potoků. Tady Prusko, tady Rakousko, a tak odřízli výměnek od statku Kalmánova. Dědek odchovaný na egerském víně se na ně vybelhal se svou starou šavlí, uherská krev se v něm probudila, zaklokotala, prudce začala proudit a velela mu bránit své malé panství, ale ke krveprolití nedošlo. Nedošel totiž vetvý kmet ke komisi, padnul a umřel na infarkt rovnou na hranici. Za tři dni ho z výměnku odnesli na Petrovický hřbitov. Nic se vytyčením hranice nezměnilo, ta pomyslná čára nikomu nepřekážela, nikoho neomezovala do té doby nežli Rakousko dohnalo.

Zase přijela komis, zase měření, zase šetření a navíc příkazy.

"Tady musíte mít plot, tady zasadíme hraniční kámen, kdo bydlí tady v Republice Československé?"

"Kdo by tu bydlel? Pravnuk starého Kalmána, dej mu Pán Bůh Království nebeské. Vzal si Vaněčkovou z Lichkova, jednu cimru přistavěl, dvě kůlničky udělal nové a bydlí tady už čtyřicet let a ještě...."

"To nás nezajímá, plot postavit a na druhé, na pruské straně taky. Tam bydlí kdo?"

"Přeci Weiss z Bobischau, vzal si Kalmánovu sestru a oba teď...."

"To nás taky nezajímá, plot postavit taky a mezi nima bude hranice. Nikde jinde to sice takhle není, ale někde se začít musí, stejně je malý pohraniční styk, tak si v plotě udělejte branku, budete to mít kratší a můžete se navštěvovat jak chcete. Tady kontrola projde, jo musí být ta mezera mezi ploty široká nejmíň pět metrů šedesát. Proč nevím, ale tady to mám v reglemá napsaný, dva metry osmdesát od hranice. Auf Wiedersehen."

Postavili plot, udělali branky, stejně byly furt otevřené, financi chodili tou uličkou a spokojenost byla na obou stranách. Dvanáct dlouhých let tak žili, to už stačilo podle plotů vyrůst z náletu pár břízek, no hezkých pár, dva hájky lemovaly státní hranici a plot se pomalu rozpadal. To až ten třináctý rok podával Vrána hlášení.

"Klid je tam venku na čáře, jen se nahoře pěkně porafala Vajsová s Kalmánkou. To jsem se dozvěděl věci, to bylo nových nadávek, jo hoši, doufám, že budou někdy pokračovat a dozvím se víc."

Pokračovalo to a nejmíň jednou týdně. Ty starý báby na sebe řvali jako saně, Kalmánová pěkně po česku.

"Ty vonuce pruská, cos to zase vykládala mýmu starýmu? Já že půl dne místo vaření pročučím do blba? Koukni se na sebe, včera sis vyndala necky před barák a vodu do nich už nestačila donýst jak ses natřásala před hajným co k vám přišel...." Weissová ji skočila do řeči po svém, po německy.

"Ty flundro líná, bodejt' bych s ním nemluvila když tátovi přines peníze za práci. Přeci mu to, doroto, nevytrhnu z ruky a nevyženu ho. Tos měla dračice čas nás sledovat, vid'? I teď máš megero času dost, že tady ječíš?"

Každá řve ve svý rodný řeči, rozumějí si dobře, i Veverka s Jelenem jim rozumějí dobře. Stojí hoši u hraničního kamene uši našpicovaný, blaženě se usmívají. To je zábavička, to nudná služba utíká, tři čtvrtě hodiny to holky vydržely. Pak z baráku vylezl mladý Kalmán, babkám jako když řeč ustříhne, každá jde spokojeně domů a na krajinu padlo ticho. Božské ticho, představení skončilo.

Pomalou končilo i léto, babča nátura přemýšlí který lístek utrhnout první, břízky co lemují hranici jako čestná stráž zase dumají jaká barva bude letos na podzim módní a tiše si šumí ve větru.

"Žlutá, žlutá se všemi odstíny až do hněda, jako každý rok. Jen sem tam cákanec rudé nebo oražové, zrovna jako ty křemeňáci který po dešti pod náma vyrostly."

Ani Beránek neodolal té záplavě hub, košík si sebou prozíravě vzal když šel na kontrolu výkonu služby svých podřízených. Sbíral jen ty nejkrásnější a už mu z něho padají, větší košík jsem si měl vzít, raději vozík, co vozík, náklad'ák, přemýšlí zrovna nad takovou malebnou skupinkou na začátku Kalmánova plotu když ticho prorval řev.

"Ty vochechule tlustá, že tys nám kopala brambory? Že ty pneumatiko splasklá sis i zelí u nás uřízla? To se ti to tloustne můro zrzatá z našeho potu a z našich mozolů. Nechtěla bys, prapore zmoklá, abych ti k tomu přinesla mísu našich škvarků?"

"Tos uhodla herko chromá, že nechtěla. Kdopak by z tý vaší chciplý svině do huby vzal škvarek? Kdybys důro řekla bobky, kozí bobky, to bych ti věřila, ale škvarky? Vaše Anče, beranice ušatá, to našemu psovi hodila a ten jak k nim

čuchnul raději do boudy zalez aby to nemusil žrát! Však znám to tvoje vaření, duchno pruhovaná, suchou vodu připálíš natož škvarek! Strč si je...." Kam to už Beránek neslyšel, supěli okolo Zajíc s Veverkou k té rozpravě obou švagrových. Doběhli k hraničnímu kameni, zaujali pohodlné pozice, Veverka sedíc na hraničním kameni a Zajíc na bobku vedle něj. S neobyčejným zájmem hoši sledovali rozohněné babky a uši natahovali, aby jim ani slovo neuteklo. Nevadilo jim, že za jejich zády zbytek Weissovy rodiny vleče těžké pytle ke Kalmánům i ten desetiletý vnouček nese tak velkou krabici, že přes ní sotva vidí. Jen ta čtyřletá Heidi zůstala doma v Německu a spokojeně si pocucává palec.

Zanechal Beránek svůj košík pod mladými břízkami, opustil sirotky křemenáčky vyrvané z rodného hnízda, a utíká k bavícím se strážcům hranic. Mocným hlasem, aby přerušil dialog vedený přes dva ploty a jednu státní hranici, zařve.

"Za mnou" a řítí se okolo užaslé a ztichlé staré Kalmánky následován svými ovečkami do blízké stodůlky. Tam toho dne byla úroda náramná, sklizeň veliká, sklízeli financi, brali tam co nezaseli. Nejprve sebrali celou mužskou populaci pradědka Kalmána, pak čerstvě přinesený paš. Ani sepisovat to nemuseli, pořádku milovný Weiss jim ušetřil práci neboť měl všechno pěkně sepsané i s cenou kterou zaplatil v Německu.

Sotva skončil výslech na strážnici a vše do protokolů zaznamenali, ptá se Beránek.

"Prosím vás, pane Kalmán, proč jste nechávali tam ty ženské tak řvát? To jste si to nemohli nosit v noci? Pomalu z jednoho baráku do druhého rukou došáhnete a vy děláte takový tyátr."

"Jo pane vrchní, ještě na jaře jsme nosili v noci, ale jednou šel druhej vechtr dobrejch dvěstě metrů za tím prvním a Hans mu málem padnul do náruče. Tak jsme to vymysleli takhle. Když byli oba strnadi na očích a poslouchali, jak si baby nadávají, tak to vypadalo bezpečně. No holt musíte zrovna vy jít do březinky na houby."

"No jo, houby i s košíkem, už jsem na ně zapoměl, ale počítám, že vy nezapomenete dlouho, tak rok to odhaduju."

"Tak, tak, s tím se musí počítat, i s těma penězma, těch je škoda, však to zase doženem."

Od té doby opět Kalmánův rod žil v porozumění, nejen těch sedm měsíců co děda Kalmán jídal vězeňský chléb, ale i dlouhá léta potom.

To bylo slávy když koncem března přijela do Českých Petrovic nová hasičská stříkačka, červená jak jeřabina a zaprášená po dlouhé cestě. Za

volantem seděl vrchní velitel petrovických hasičů Adolf Řehoř, na chladiči naleštěný nápis Praga a nad kabinou výsuvný žebřík čnící daleko kupředu. Aby to vozidlo bylo ještě nápadnější vleče za sebou cisternu. Popravdě řečeno nová je jenom tady, v Petrovicích, ona předtím se dýchavičně drkotala po pražské dlažbě když hasiči chvátali hasit ohně. Zato laciná byla. Pouhý jeden tisíc korun za ní obec zaplatila a k tomu dvacet korun za kolek na převodní listinu.

Všechno začalo loni v červenci. Starý Bureš celý život prožil na dráze, celý život docházel do úřadu, denodenně pilně hleděl do lejster na čísílka a vydržel dělat toho cifršpiona čtyřicet pět let. Pak nastala krize a vedení českých drah usoudilo, že místo dědka může počítat mladej, který by byl jinak nezaměstnaný, a tak šup s dědkem do výslužby. Půl roku to je co ho poslali do penze, teď kouká do zdi v pražském bytě a žere ho nuda s přebytkem volného času. To jeho žena ho vytrhla z letargie.

"Poslouchej dědku, zamlada jsem chodila s našima na Zemskou bránu, však to taky byli náramný tůristi a první v Žamberku, no vlastně druhý, prvním byl nějakej Navrátil, ale ten když zdědil v Americe už nevímco, tak emigroval, jo taky tam na tý Zemský bráně je Amerika, kolikrát já tam byla a vždycky jsme se vrátili domů, ten Navrátil ne, ten tam prej umřel, taky by mu mohli..."

"Jo mohli, co mě je po Navrátilovi, co to tu plácáš, co s Amerikou? V Praze jsme! Všude kam přijdeš řvou fagani, kolegové jsou buď na letním bytě nebo pracují v úřadě a mne odtamtud vyhodili. Co já s tím udělám? Houby...."

"No vždyť ti to chci říct, na houby bys měl chodit, jíš to rád, já je mám taky ráda a jen začnou růst jedem k Zemský bráně."

Tak někdy z kraje srpna už v Říhově výměnku začali hospodařit. Dvanáctého září si už měsíc užívali hub, čerstvého vzduchu a klidu venkova. Druhý den vyděsil jejich syna v Praze telegram.

"VAS OTEC PALEN, STOP, MATKA BRECI, STOP, BLESK ZAHOREL, KOMT ZOFORT HER, STOP."

Ulekl se syn v Praze zmatenému zdělení, inu německý starosta, německy mluvící posel, německý telegrafista a český příjemce dokáží v textu telegramu udělat mnoho nesrozumitelnosti. Dlouhých pět hodin syn kroutil volantem nežli po špatných cestách a po mnoha oklikách se dořítíl do Petrovic, tam si mohl oddechnout.

"Víte, ono to není tak zlé. Poslední letošní bouřka zapálila stavení, vaše matka utekla ven rychle, ale otec zakopl, upadnul, a tak až lidi ho vytáhli ven, to víte, vodu do kopce musíme vozit s koněm, stříkačku taky a je jen ruční, kde taky na kopci vzít vodu? Ze studny nebo vozit dole z potoka. Nechte tátu tady, líbí se mu tu, a tak popálený není aby musel k doktorovi. Uvidíte sám, víc se asi leknul než popálil a u Čížků se o něj postarají, Čížek je taky u dráhy, a tak si rozumí dobře. Konečně Čížkovic děti znají o houbách víc než já, po lese chodí s nima, nechte to tak jak to je." Tak vykládal starosta než došli k Čížkům.

Jenomže mladý Jan Bureš to tak nenechal, on totiž byl hlavní pražský hasič. Tátu s mámou nechal osudu do Vánoc, no vlastně do prvního sněhu, pak si je přivezl domů do tý Prahy na svátky, zato na jaře pomohl petrovickým k staré stříkačce, která už pro Prahu nevyhovovala, spokojenost je na obou stranách. Cvičí nyní petrovičtí se svojí chloubou alespoň dvakrát do měsíce, zkoušejí kam vodní tok dvou proudnic dostříkne a potom co piva vypijí, mnoho obdivovatelů jim přihlíží, mnoho diváků mají ať svých či přespolečných. Se závistí je sledují i sousedé z Němec. Nejednou jejich cvičení okoukl i Vincek.

"Kašpaři to jsou, uniformy jak za Rakouska, povely ze Sokola, ale co bude při ohni? Aby věděli kde to vůbec hoří jak jsou nalitý."

"Hele Vincku jestlipak by věděli jestli hoří u nás nebo za hranicema, tam můžou taky jít ne?"

"Jo to můžou, sakra, Vojto sháněj prachy."

První koho Vincek navštívil byl Adolf Řehoř velitel hasičů petrovických.

"Ty Adolf, když hoří v Prusku to jedeš hasit taky?"

"Copak tam hoří nebo hořelo? No dřív s čím bysme jeli? Jo však říkal ten mladej Bureš ať pomáháme sousedům, jo to bysme jeli."

"Tak koukej, vlastně poslouchej, kolipakrát jsi se mnou byl u Braunera, kolipak ti to za ty léta hodilo, hodně vid'?' Tak teď to uděláme jinak, ve větším, dám ti vědět dopředu, všechno pak probereme aby to klapalo a hlavně jen jednou, stejně to někdo pak vyzvoní."

Za pár dní už chodil Vincek po Rothflössel, okukuje baráky a přemýšlí. K večeru zašel do Štainšulcovy hospody, koupil litr kořalky, pár lahví piva a nakonec skončil s nákupem u Gáblera.

"Ty Adolf, koukám že stodolu ti drží jen mech co jím je obrostlá, jak na střechu skočí kocour, už to bude dole, nechťel bys novou?"

"Jo skutečně, ale kdo to zaplatí a postaví? Já fenig pomalu nemám natož pár set marek, co povídám pár set to by šlo do tisíců a sám si ji neudělám."

"No právě, na baráku máš ceduli Pojištěno u první Vratislavské vzájemné. Ta by ti na materiál dala, máš ji pojištěnou, že?"

"Jo to mám, ale víš sám co ti dají, zloději jedni! Sotva na materiál."

"No aspoň to, postavíme ti ji my, jen se domluvit kdy ti shoří, hlavně přede žněmi, aby v ní nic nebylo, co bys řekl tomu tak okolo půl dubna. Pojišťovna ti prachy vyplatí tak v červenci, v srpnu na to vlítnem a úrodu máš v novém, třeba i větším."

"Ty ses zbláznil, já si podpálím střechu nad hlavou? Kde budu bydlet? Co dětem odkážu..."

"No přeci tu novou stodolu, však to mám vymyšlený dobře, poslouchej...."

Trvalo to do rána nežli nalitý Adolf souhlasil.

Ta hasičská slavnost druhou sobotu v dubnu se vydařila náramně. Petrovičtí hasiči na tý skoro rovině pod Adamovou kaplí postavili maketu baráku, přivezli hojnost piva, udělali tribunu, pozvali nejen úředníky ze Žamberka ale i širokou veřejnost k předvedení ukázky zdatnosti hasičského sboru petrovického. Nemohli si vybrat lepší den, slunce hřeje nejen do zad, ohřívá i pole kde ozimy bujně raší, dobrá zdá se být úroda, dobrý to bude rok.

Okresní hejtman nešetří chválou, nešetří ani diváci, často vytahují mince z váčků na zakoupení piva co tak pěkně hasí žízeň, zrovna jak ti petroviční junáci hasiči, kteří jen chalupa vzplála za mohutného troubení k ohni chvátají s automobilem, hadice rozvíjejí, hasí lýtý požár, z cisterny kropí oheň a druhá lejta mezi tím koňmi přitažená čeká kdy svým obsahem, mírně po močůvce páchnoucím, přispěje k dohašení těch papírových krabic a otýpek slámy představujících ohni podlehlé hospodářství. No nedošlo na to, za prvé potvora jarní deštík pomohl hasičům uhasit těch šedesát krabic a patnáct snopků slámy, za druhé rozehnal diváctvo z malé části domů, z velké části do hospody, tam okresní hejtman držel dlouhou řeč a potom zdobil prsa hasičů levnými medajlemi. Zrovna v polovině byl, když do šenku vběhl chlapec volající.

“Hoří, hoří, u prusů hoří!”

Slavnostní fanfára v sále jásá, venku se přidala hasičská trubka se svým "Hó - ři" ani zvon na kostele nemlčel. V nedělní šat oděný dav chvátá za hasiči pomoci sousedům dusit krutý živel, mladší dokonce nechávají tu ubohou Pragovku za zády. I ta opomenutá lejta došla uznání, když svým obsahem pomohla krotit nenasytné plameny.

Okresní hejtman plakal jak malé děčko dojetím a žvatlal.

"Napiš to redaktorskej, napiš to Kischi, napiš, ať vědí v Praze jaký jsou tady lidi."

Za pár dní účtovali pašíři, jedna stodola na spadnutí, to je tak tisíc marek, pojišťovna dala jedenáct set, no a v tý lejtě, kterou u pohořelého Gáblera vyměnili, měli dva metráky cukerínu, dvě stě litrů lihu a dvě stě kilo čokolády. Ne, škodný nebyl nikdo, hodně pomohl hasičský sbor svým sousedům.

Začal prosinec, brambory dávno ve sklepě, zelí dokvasilo a Róza zrovna doškvařila sádlo z pašíka, kterého v sobotu místní řezník o život připravil.

"Co kdybych udělala zítra k obědu chlupatý knedlíky se zelím a se škvarkama?"

To měl Vincek rád, samozřejmě příkyvoval a v duchu se olizoval.

"Tak to budeš musel spravit struhadlo, to starý je už tupý a dole praská."

Nelenil Vincek, popadl staré struhadlo a vyšel před dům. Prší jako v máji a mrzne jako v lednu, pomyslí si a jde opatrně do kůlny kde má malou dílnu.

Kouknul na staré struhadlo, usoudil, že bude lepší udělat nové. Ustříhl patřičný kus plechu, podkovákem nadělal dírky, ohnul plech do půlkruhu a přidrátoval, aby se to nenarovnalo.

Zálibně prohlíží své dílo, postraším Rózu, usměje se, navlékne struhadla na ruce jako rukavice, vyběhne z dílny a bác. Nohy mu na ledu uklouzly a už jede na zadku k Mladkovu. Instinktivně připlácne ruce na zem a žasne. Ruce zůstanou na místě a zadek jede dál. To jsem si měl dát struhadla na nohy a ne na ruce.

Vyškrábe se po ledu do dílničky a už dělá struhadla nová, na nohy. Nebylo to špatné, jenom za chvíli se dírky zaplnily namrzlou vodou a ta zledovatěla. Delší by to chtělo, hřebíky tam dám a tak do starých dřeváků natluče hřeby.

Chodil krásně, jak po suché zemi, i běžet šlo, sakra běžet, běžet do Steinbachu. Ne, tam pomalu a běžet zpátky, to budou strnadi lítat, ne na křídlech, ale po hubě. Hned večer vyrazil, vše šlo jak si to představoval.

Počasí vydrželo dva týdny a těch čtrnáct dní Vincek chodil jako pán. Nadešel den kdy se jeho předpověď o létání splnila, čtvrtek to byl a propršel celý. K tomu navíc mrzlo, a tak ten šmudlvetr, jak se u nás říká, pokryl sklem krajinu kam oko dohlédlo.

K Braunerovi Vincek došel po deváté večer krásně, nakoupil, vrátil se na Předním hraničním a financi hned dva, oba křičí, ale Vincek přidá do kroku. Kupodivu oba se za ním drží. Vzal to honem na louku a běží, to financi odpadli. Co odpadli, upadli a již ho předjíždějí. Tu po ústech, tu po zadku a ručnicí kormidlují. Zastavili až hluboko pod Vinckovou chalupou a dlouho se pracně drápají po ledu nahoru. Vincek stačil batoh uklidit do své skrýše, odklopil část stěny dřevníku a tam měl prostor pro paš. Dřeváky hodil do kamen kde ještě

oheň hořel, rychle se svlékl a šup k Róze do postele.

Buch, buch na dveře. Financi na prahu, kolbami buší do dveří a pěstmi do oken. Otevřel jim, co by ne a co prý chtějí. Prohlížet? Jen prohlížejte, já se zatím ustrojím. A co chcete prohlížet? Už to tu musíte znát líp než já. I spustí v obličejí poškrábaný a modrý Fiala.

"Všechno budem prohlížet a to tak dlouho, dokud nenajdem co jste přinesl dnes v noci. Kde jste byl? U Braunera, co?"

"A to vám můžu ukázat co jsem přinesl. Pojd'te se mnou." Přehodí přes sebe kabát a vede je za dům. Koníček sáhne na kabát.

"Mokrý, vždyť jsem to říkal, byl to on. Konečně jsme vás chytli, teď už nevyklouznete..." Nedomluvil, uklouzl a už ležel na zemi.

"Tak koukejte, tady jsem byl, dříví jsem dělal, zítra chci brzy ráno zatápět v udírně a udit, tak jsem to tady čistil a připravoval. Kabát je mokrej, to pozná i malý dítě, taky jsem byl na tom dešti až do noci, musel jsem to tady všechno vysekat z toho ledu."

Vrátili se a strnadi hledají. Nic. Samozřejmě. Pošle Fiala Koníčka na strážnici pro posilu. Sám sedí u Vincka v kuchyni a hlídá ho. Po třech hodinách dorazí posila. Financi prolézají každý kout ve stavení, stodole i dřevníku.

Začíná svítat, Róza vstane, udělá snídani a Vincek zatopil v udírně, to mu Beránek dovolil, ale jen pod dozorem. Málo komu se stane, že mu udírnu hlídá stráž opatřená flintou s nasazeným bajonetem.

Povídá Róza Vinckovi když vázal šrůtky masa k uzení.

"Jdu do chalupy po tátovi, trochu to tam přerovná a rozřídím. Tady ten svinčík po strnadech uklidím až s dlouhým nosem odtud odtáhnou. Jak je znám, tak to rozházej ještě dvakrát. Ještě nehledali boty, na stopy zapoměli, troubové, a taky ještě nepomlátili brambory co vždycky přehazují. Jestli už přeházeli seno a dříví nevím, tam mě nepustili. A až nic nenajdou, tak jim ještě připomeň, že za tu dobu co tu do blba čuměl Fiala a hulil, ani se nezeptal, jsem to mohla odnést do chalupy vedle. Tak za tejdén ahoj."

Prohrábla kamna, přiložila, vzala popelník z kamen a ještě si neodpustila poznámku.

"Ten popel si snad odnést můžu, budu si sypat cestičku abych neuklouzla a neměla ksicht odřenej od ledu jako tady Fiala." Odešla a práskla za sebou dveřmi.

Po Rózině odchodu stáli upachtění strnadi jako zmoklé slepice. Povídá zahanbený Beránek.

"Ta ženská má pravdu. Troubové jste, Fiala a Koníček na stopy, víte kudy šel. V bramborách to nebude, ale Jelen na seno, Veverka do dřevníku.

Toho trochu sena pro tři králíky přeházal Jelen za chvíli, taky si uvědomil, že tam nic nebude. Přišel za Veverkou do dřevníku. Ten zrovna mezi dřevem objevil myší hnízdo.

"Kašli na to, za prvé by o dříví Róza nemluvila kdyby to Vincek dal sem, za

druhý vidíš, jak je to propletený, že to myši stavěly půl roku a ne Vincek za pět minut a to máš čtvrtinu dřeva přeházenou. Sedni, zakouříme a řeknem starýmu, že nic."

"Seš blbej, tady kouřit, ve dřevě, kdyby to tady chytlo tak nás bude honit kde kdo."

Šli tedy rovnou za Beránkem. Ve dveřích se srazí s Fialou a ten hned hlásí:

"Veliteli, pojd'te se podívat, to je divná stopa, to jsem ještě neviděl." Zmizí oba.

"Tak co pánové, dáte si šampri? Stejně tu budete do večera, hladový jste a za chvíli budu vytahovat klobásy. Taková tučná klobása na prázdněj žaludek by ani nechutnala."

"Pane Vlk, nechte toho, známe se léta a vidím, že vám to zase vyšlo. Starej, teda vrchní to už ví asi dlouho, ale snaží se, neztěžujte nám to, vlastně ani sobě. Všichni jsme nespali už dlouho a všichni víme jak to dopadne, tak co si ještě pít krev."

"Máte pravdu. Tady si každý vezte krajíc a jdem k udírně. Tam starýho uvidíte z daleka, no a mastnou pusu si už utřete sami ve vlastním zájmu."

Dopadlo to jak předpokládali. Veverka i Jelen dojedli dávno před Beránkovým příchodem. Ten jak přišel, koukl po všech a povídá.

"Pane Fiala, vezte všechny chlapy na strážnici, byl to omyl. Zastavte pátrání a vyspěte se, protokol sepíšeme zítra." Jen mužstvo odešlo povídá Vinckovi.

"Není důkazu, ty boty nebo co to bylo jste stačil spálit. Róza s hřebíkama vystlala cestičku ke své chalupě. Pátrat nemá cenu.

Pane Vlk, měl bych spíš říci Vincku, když jsme se poprvé setkali, v tom vlaku, byl jsem vděčný za každou službu co jsi mi prokázal. Samozřejmě jsem nevěděl o koho jde, nemohl jsem se odvděčit, rád bych ti za to poděkoval teď. Druhá věc za kterou jsem ti vděčný je ta vratslavská banda, za tu ti děkuju po druhý, ale mezi námi..."

"Počkejte, pane Beránek, nebo když mě tykáte tak raději Blahoši?"

"Viš Vincku, raději Blahoši. Vždyť musíš sám vidět a líp nežli my, co se tam na druhý straně děje. První odpadnete vy. K nám přijde vojsko, na druhý straně už je..."

"Počkej, pojd' se mnou." Přeruší ho Vincek.

Jdou ke dřevníku, Vincek odklopí stěnu vytáhne truhličku.

"Jdi s ní do kuchyně já přinesu klobásu." Za chvíli přinese kus masa a klobásu, nakrájí, chleba na stole byl, přidá dvě sklenice otevře truhličku, vyndá láhev kořalky a naleje.

"Tos přines včera, ten batoh, vid'?"

"Přines a víc asi nepřinesu. I tahle kořalka mi musí dlouho vystačit. Víme oba o co jde, když tam chytí někoho z našich tak je zle. To není jako dřív kdy se chechtali Prušáci co nosíme. Teď jsou tam jiný a ty nikoho k smíchu nedonutí. Taky ti řeknu, že spolu sedíme asi naposledy, už tě trápit nebudu. Copak já, ze

mě může být i Wolf, ale ty budeš muset asi na jinou hranici a bojím se aby to nebyla taková hranice jako před staletím v Kostnici. Taky se bojím, že ty co jsi honil jako Beránek Vlka budou honit teď tebe. A ty vlci na druhý straně teď nenosí pistolky bez nábojů, jako jsme nosili my, ti nosí kulometry s takovou spoustou nábojů, co já nepřenes za celý život. A život je drahý, co bych jim lez do rány."

"Víš co Vincku, Bůh tě opatruj a snad se ještě setkáme v lepší době."

Setkali se po mnoha letech,. Navštívil tobrucký hrdina Blahoš Beránek Vincka Vlka kdesi u Manheimu. Vincek následoval svoji družku Rózu pro nic vyhnanou z rodných Čech. Rózu odsunuly české úřady pro její národnost, Vincek ji následoval potom, co ho ztloukli kamarádi partyzáni 22.května 1945. Na samozvaném soudu v Mladkově u kostela to bylo a prý za to, že žil s Němkou. Byli to ti kamarádi kterým nosil zprávy a velké rance jídla celou válku.

Beránek raději utekl ve čtyřicátém devátém, když ho chtěli jako vojáka ze západní fronty zavřít do vězení.

